

فهرست

تاریخچه و خلاصه طرح	۳
فصل اول: مطالعه بازار	۴
۱-۱- معرفی محصول یا محصولات	۶
۱-۲- کاربرد محصول	۸
۱-۳- کد آیسیک محصول	۹
۱-۴- مشخصات و تعاریف علمی	۹
۱-۵- استانداردهای ملی محصول	۱۲
۲-۱- بررسی جایگاه طرح در اولویت های سرمایه گذاری کشور	۱۳
۲-۲- بررسی سیاست های حمایتی دولت	۱۶
۲-۳- مزیت های سرمایه گذاری	۱۶
فصل ۳) بررسی روند تقاضای فعلی و آتی محصولات	۲۰
فصل ۴) بررسی روند عرضه فعلی و آتی	۲۰
فصل ۵) تحلیل نهایی و جمع بندی	۲۶
فصل ۶) پیشنهاد و عوامل توجیه پذیر طرح	۲۶
فصل ۷) پیشنهاد اولیه موضوعات اولویت بندی شده ه	۲۷
فصل دوم : مطالعات فنی	۳۰
۱-۲- برآورد هزینه های سرمایه گذاری طرح	۳۱
۲-۱۳- پیش بینی درآمد	۴۳
فصل سوم : مطالعات اقتصادی	۴۸
۳-۱- مغروضات اقتصادی	۴۹
۳-۲- آنالیز مالی پروژه با نرم افزار کامفار	.....
۳-۳- تحلیل شاخص های مالی بر اساس خروجی کامفار	.....
۳-۴- جمع بندی و نتیجه گیری	.....
پیوستها	.....

تاریخچه و خلاصه طرح

ساختار کلی طرح	
(۱) عنوان پروژه: پرورش بره پرواری	
(۲) بخش: تولید	زیربخش: جهاد کشاورزی
(۳) نوع تولیدات / خدمات: گوشت قرمز	
(۴) مکان: خراسان شمالی - جاجرم - جلگه حوض	
(۵) شرح پروژه: احداث دامداری صنعتی و پرواربندی بره	
(۶) دلایل توجیهی طرح: وجود مراتع سرسبز و آب و هوا مناسب - اشتغال زایی مردم منطقه به دامداری	
(۷) ظرفیت سالانه پروژه: ۸۳۸ راس	
(۸) متراژ زمین:	۵۴۴۷ متر مربع
(۹) اشتغال مستقیم: ۷ نفر	

هزینه های طرح: (میلیون ریال)			
۱۲۳۹۷,۳۲۵			جمع هزینه های ثابت
۱۶۴۲۳,۸۱۱			سرمایه در گردش
۲۸۸۲۱,۱۳۶			جمع کل هزینه های سرمایه گذاری طرح

فصل اول

مطالعه بازار

مطالعه بازار

- ۱-۱- معرفی محصول
- ۱-۲- کاربرد محصول
- ۱-۳- معرفی کدهای ISIC
- ۱-۴- مشخصات، ویژگی‌ها و تعاریف علمی
- ۱-۵- استانداردهای ملی (در صورت وجود)

فصل ۲) تحلیل جایگاه طرح و محصولات مورد بررسی در سیاست های کلان سرمایه گذاری اقتصادی کشور

- ۱-۲- بررسی جایگاه طرح در اولویت‌های سرمایه‌گذاری
- ۲-۲- بررسی سیاست‌های حمایتی دولت از خدمات مورد نظر از جمله: مشوق های خاص، معافیت های مالیاتی، کاهش و افزایش تعرفه گمرکی، پرداخت تسهیلات و ...
- ۳-۲- مزیت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه مورد نظر (نقاط قوت و فرصت)

فصل ۳) بررسی روند تقاضای فعلی و آتی خدمات

- ۱-۳- بررسی تقاضای داخلی
- ۲-۳- بررسی تقاضای خارجی (صادرات)
- ۳-۳- پیش بینی تقاضای داخلی و خارجی

فصل ۴) بررسی روند عرضه فعلی و آتی خدمات مورد نظر

- ۱-۴- بررسی میزان تولید داخلی محصول (طرح های موجود و در دست احداث)
- ۲-۴- بررسی عرضه خارجی (واردات)
- ۳-۴- پیش بینی عرضه داخلی و خارجی

فصل ۵) تحلیل نهایی و جمع بندی مطالعات بازار**فصل ۶) بررسی مسائل زیست محیطی****فصل ۷) مکان یابی پروژه**

۱-۱- معرفی محصول

در سالهای اخیر پرواربندی گوسفند به دلیل سودآوری بالا، بازار فروش تضمینی و ریسک کم، طرفداران بسیاری پیدا کرده و با اقبال عمومی مواجه شده است. از مزیت های اقتصادی این کسب و کار می توان به اشتغال زایی در مناطق مختلف، تولید گوشت مرغوب و پشم اشاره نمود. گوسفند در مقایسه با سایر حیوانات به جیره نگهداری کمتری احتیاج دارد و بیشتر غذای دریافتی را صرف رشد و نمو می کند همچنین نسبت به سایر دامها مثل بز و یا طیور، مقاومت خوبی به بیماریها و شرایط نامناسب رطوبتی و دمایی دارد. بنابراین میزان تلفات در این دام بسیار پایین تر بوده و ریسک ضرر اقتصادی از این جهت برای دامدار کمتر است.

پرواربندی گوسفند نیاز به تجهیزات ارزان قیمتی داشته و به دلیل ریسک کم و بازگشت سریع سرمایه در کوتاه مدت، از جذابیت مالی مطلوبی برخوردار است. جهاد کشاورزی، هر ساله بودجه مشخصی را در قالب وام به طرحهای کشاورزی اختصاص می دهد. با تهیه طرح توجیهی مناسب برای پرواربندی بره می توان از بانک کشاورزی، برای شروع این کسب و کار وام دریافت کرد. معاف از مالیات بودن تمام فعالیت های کشاورزی نیز خود یک نوع حمایت دولتی برای این کسب و کار بوده و از دیگر جذابیت های مالی طرح محسوب می شود.

در ایران حدود ۲۷ نژاد مختلف گوسفند وجود دارد که هرکدام با شرایط آب و هوایی منطقه خود سازگار شده اند. در این بین برخی از نژادهای از نظر راندمان تولید گوشت نسبت به سایرین برتری دارند و برای پرواربندی و تولید گوشت مناسب اند. نژادهای سنگین وزن افشاری، قزل، شال، مغانی، لری بختیاری، سنجابی و مهربان از جمله گوسفندان مناسب جهت پرواربندی می باشند.

طرح پرواربندی گوسفند از نظر اقتصادی ظرفیت بالایی داشته و به دلیل نیاز مداوم بازار به گوشت گوسفند و میزان تولید کم آن در داخل کشور، تقاضا برای گوشت گوسفند پا برجا بوده و هر میزان تولید به راحتی به فروش خواهد رسید. از این رو بحث رقابت در این حوزه چندان مطرح نبوده و جزء دغدغه های پرورش دهندگان نمی باشد. طرح حاضر

در مقیاس کوچک پرواربندی گوسفند را مورد بررسی قرار داده است و با افزایش سرمایه براحتی قابل گسترش است؛ بنابراین دامداران برای سود بیشتر باید همواره ب فکر افزایش تعداد دام های خود باشند .

پرورش گوسفند و بز نیاز به جایگاه و تجهیزات زیاد و پر خرج در مقایسه با گاو و طیور ندارد. با این که سیستم های پرورش گوسفند متنوع و متعدداند اما به طور کلی در هر سیستم پرورشی ضرورت دارد گوسفند از تاثیر سو عوامل نا مساعد آب و هوایی محافظت گردد.

تاریخچه پرورش گوسفند

گوسفند یکی از قدیمی ترین حیواناتی است که به دست انسان ها اهلی شده است. بر اساس منابع تاریخی اهلی کردن گوسفند به ۸ تا ۱۰ هزار سال پیش از میلاد مسیح بر می گردد. برخی محقق گفته اند گوسفند نخستین بار توسط اقوام آریایی در قسمت هایی از آسیای مرکزی اهلی گردیده است، برخی دیگر بر این عقیده اند که گوسفند برای اولین بار توسط چینی ها اهلی شده است. گوسفندان برای انسانهای اولیه دارای فواید زیادی بود. آنها می توانستند از گوشت، پوست، پشم و شیر آن استفاده کنند.

دانشمندان و محقق زیست شناسی به این نتیجه رسیدند که گوسفند امروزی از نسل گوسفندان وحشی **Mouflon** اروپایی و آسیایی که تا به امروز به صورت گله های وحشی در کوه های اروپا و آسیا زندگی می کنند می باشد. با وجود آنکه گوسفند پس از اهلی شدن به مرور زمان در تمام نقاط دنیا پخش شد، در اکثریت مناطق دنیا مردم پس از دسترسی به اصلاح آن اقدام نمودند. در اثر همین کارهای اصلاحی تعداد گوسفندان بیشتر از دیگر حیوانات روی زمین می باشد.

گوسفند در نقاط مختلف دنیا و در اقلیم های متفاوت زندگی می کند. در حال حاضر بیش از ۲۰۰ نوع نژاد گوسفند در دنیا موجود می باشد. یکی از خصوصیات خوب این حیوانات این است که با محیط های مختلف سازگار است. البته نا گفته نماند اکثریت انواع این حیوان از نظر اقتصادی و بازاری دارای ارزش زیادی نیستند. صنعت گوسفند داری امروز دنیا متکی بر ۱۰ تا ۲۰ نژاد این حیوان می باشد. نژاد های گوسفند را به روش های متفاوت طبقه بندی می کنند که پر کاربرد ترین طبقه بندی بر اساس نوع پشم آن ها می باشد:

۱. نژاد با پشم ظریف ۲. نژاد با پشم متوسط ۳. نژاد پشم دراز ۴. نژاد با پشم دو رگ

نژادهای با پشم ظریف

این گروه از نظر تولید گوشت ارزش چندانی ندارند، فقط در تولید پشم بسیار موثر می باشند. این نژاد را امروز بیشتر برای تولید پشم پرورش می دهند. حیوانی است خوش خُلق و چریدن آن خوب است، در چراگاههای فقیر هم می تواند غذای خوبی به دست بیاورد. مهم ترین این نژاد: مریوس Merino ، رامبولیت rambouillet ، دبولیت debouillet ، چویت cheviot

نژادهای با پشم ضخیم

از پشم آنها در صنعت قالین بافی زیاد استفاده می شود، دارای پشم ضخیم است و معمولاً به رنگ های کبود و سفید است. مالداران بیشتر این گوسفند را برای استفاده گوشتی پرورش می دهند. استعداد چاقی و قابلیت چریدن خوبی دارد.

۱-۲) کاربرد محصول

وجود حدود ۷۰۰۰۰۰۰۰ راس دام سبک در کشور و همچنین وجود زیرساخت های مناسب این صنعت جهت تولید بخش عمده پروتئین مورد نیاز کشور باعث شده است تا این صنعت نقش مهم و اساسی در تولید ناخالص کشور ایفا نماید. همچنین پرواربندی بره به عنوان یک بخش از زنجیره پرورش گوسفند بوده و سود زیادی نصیب دامدار خواهد نمود .

مهمترین مزایای پرواربندی را می توان بدین صورت خلاصه کرد:

- ۱- تولید گوشت : دام های لاغر و سبک وزن پس از یک سری عملیات تبدیل به دام های سنگین وزن شده و به عبارت دیگر به تولید افزوده خواهد شد
- ۲- مرغوبیت گوشت: گوشت دام های پروار دارای کیفیت بهتر از سایر دام هاست . هر قدر مقدار عضله در مجموع لاشه بیشتر باشد مرغوبیت گوشت بیشتر است و به همین دلیل دام هایی که چنین خصوصیتی را موجب می شوند برای نگهداری بهتر اند و آنها دام های جوان هست اند.
- ۳- برگشت اصل سرمایه و سود آن در کوتاه مدت: دوره پرار بندی حدود ۲ تا ۴ ماه (متوسط ۱۰۰ روز) است . پس از

فروش دامهای پرواری کل سرمایه و سود به سرمایه گزار بر می گردد.

۴- حفظ مراتع کشور

۵- استفاده از محصولات جنبی

۶- ایجاد اشتغال

زمان خاتمه پرواربندی:

اصولاً مدت پرواربندی یکصد روز است و هر زمان که اضافه وزن به دلیل اضافه شدن چربی بدن باشد بایستی پرواربندی خاتمه یابد. در اواخر پرواربندی ضریب تبدیل غذایی کاهش یافته و به ازاء مصرف هر واحد جیره غذایی افزایش وزن بره ها اقتصادی نخواهد بود. نکات مهم دیگری که در پرواربندی بایستی مورد توجه قرار گیرد:

۱- چون خرید بره ها حدود ۵۰ تا ۷۰ درصد کل مخارج پرواربندی را تشکیل می دهد بنابراین در خرید بره دقت لازم صورت گیرد.

۲- بره هایی را که در اواسط تابستان خریداری می شوند بهتر است تا اوایل پاییز در چراگاه ها یا پس چرا مزارع چرا داده و سپس به جایگاه پرواربندی منتقل شوند

۳- جیره غذایی بره های پرواری از نظر اقتصادی بایستی قابل صرفه باشد

۴- سرعت رشد بره های نر بیش تر از بره های ماده است و راندمان لاشه آن ها بهتر است

۵- از اخته کردن دام های پرواری خودداری نمایید زیرا هورمون های جنسی در سرعت رشد بره های پرواری بسیار موثر می باشند.

۳-۱) معرفی کدهای ISIC متعلق به محصول مورد بررسی

در سامانه اطلاعات محصولات صنعتی و معدنی و کشاورزی (سامانه بهین یاب) کد تعریف شده پرواربندی بره به شرح جدول ذیل می باشد:

جدول ۱- معرفی کد آیسیک محصول

ردیف	عنوان محصول	شماره سریال کد آیسیک
۱	گوسفند گوشتی	۰۱۲۱۵۱۲۳۰۷

مشخصات گوسفند پرواری:

چون هدف از پرواربندی، تولید کم هزینه و اقتصادی گوشت است، لذا باید به موارد زیر توجه شود:

- ۱- نژادهای سنگین وزن مانند نژاد مهربانی برای پرواربندی مناسب بوده زیرا قدرت رشد بیش تری دارند.
- ۲- گوسفند های کوتاه اندام برای پرواربندی بسیار مناسب می باشند. این گروه دارای سینه ای عریض و مربعی شکل بوده و دست و پای آن ها کوتاه و نزدیک به زمین است.
- ۳- بهترین سن برای شروع پرواربندی سن ۴ تا ۵ ماهگی و پایان آن ۸ تا ۹۹ ماهگی است . در این محدوده سنی ، گوسفندان بهترین بازده تغذیه ای را دارند.

خصوصیات گوسفند نژاد مهربان:

این نژاد جزء گوسفندان سنگین وزن کشور وزادگاه اصلی آن، منطقه کبودرآهنگ در استان همدان است. بدن این گوسفند بجز در ناحیه زیر گلو و زیر شکم پوشیده از پشم و عمدتاً رنگ آن قهوه ای تا خرمایی می باشد. استخوان بینی برآمده، چشم ها مورب، سوراخ بینی گود و نزدیک، به هم، گوش لاله ای شکل و دنبالچه دوکی شکل با دنبه پیوسته از مشخصات ظاهری این نژاد است.

تغذیه گوسفند پرواری نژاد مهربان :

گوسفند پرواری برای زنده ماندن به مقداری غذا نیاز دارد که به آن جیره نگهداری می گویند. هم چنین به میزان غذایی که دام برای تولید گوشت مصرف می نماید جیره تولیدی می گویند. لذا در دام پرواری نیاز غذایی آن جمع جیره نگهداری و جیره تولیدی می باشد. مواد خوراکی مورد استفاده تغذیه گوسفند، علوفه های سبز ، ریشه و غده محصولات، مازاد محصولات کشاورزی و مازاد کارخانجات صنایع تبدیلی کشاورزی می باشد. علوفه های سبز، دارای حجم زیاد، فیبر فراوان و انرژی کمی هستند و برای تغذیه گوسفند پرواری به تنهایی قابل استفاده نمی باشند. بنابراین از مواد دیگری که دارای انرژی زیاد، حجم و فیبر کم هستند و به آن مواد کنسانتره گفته می شود، بایستی به عنوان مکمل غذایی استفاده گردد.

ویژگیهای جایگاه پرواربندی:

گوسفند حیوانی است که حساسیت شدید به باد و کوران دارد لذا برای اسایش حیوان و نیز برای جلوگیری از انتشار بیماری ها باید جهت جایگاه حیوان بر خلاف وزش باد های موسمی منطقه و رو به افتاب باشد. جایگاه باید به گونه ای احداث شود که بتوان رطوبت و درجه حرارت آن را کنترل نمود زیرا گوسفند در برابر هوای گرم و مرطوب حساس است و در نتیجه میل به تغذیه در او کاهش می یابد.

به دلیل الودگی فاضلاب جایگاه گوسفند ، فضولات و نیز بیماری های مشترک بین انسان و دام لازم است جایگاه پرورش گوسفند دور از محل سکونت انسان ها باشد. محل جایگاه باید به گونه ای انتخابی شود که به راحتی به انبار علوفه دست رسی داشته باشد. باید جایگاه را با مصالحی ساخت که به منظور مبارزه با افات و امراض گوسفند قابل ضد عفونی کردن باشد.

ویژگیها و خصوصیات خوراک در تغذیه گوسفند پرواری:

دانه جو اگر بصورت بلغوری خورانده شود، یکی از منابع تامین انرژی برای دام است. کاه ساقه خشک تیره غلات و حبوبات است که پس از کوبیدن و جدا کردن دانه بدست می آید. از نظر مواد غذایی بسیار ضعیف است. برای گوسفند پرواری کاه بایستی با کود اوره غنی سازی شود. سبوس، غشاه خارج دانه غلات است که ارزش غذایی زیادی دارد، برای دام سهل الهضم و ملین و دارای فسفر زیادی است. کنجاله مازاد کارخانجات روغن کشی بوده که مهم ترین آن، کنجاله تخم پنبه و کنجاله سویا است. این ماده پروتئین زیادی دارد و یکی از اساسی ترین مواد در خوراک گوسفند پرواری می باشد. تفاله و ملاس چغندر، مازاد کارخانجات قند است و به علت قندی بودن و خوش خوراک کردن مواد غذایی برای پرواربندی بسیار مناسب می باشند. یونجه برای دام خوش خوراک است و از نظر پروتئین ، کلسیم و ویتامین بسیار غنی است. ارزش غذایی برگ یونجه بیش تر از ساقه آن است لذا زمان و نحوه برداشت آن تاثیر زیادی روی ارزش غذایی آن دارد.

روشهای پرواربندی:

الف- پروار بندی در محیط محصور

ب - پروار بندی در محیط آزاد و مرتع

روش اول یعنی پروار بندی در مکان های محصور و محدود به دو دسته زیر تقسیم می شود.

۱- نگهداری گوسفند پرواری در مکانهای مسقف که به صورت اغل یا سایه بان و حفاظ می باشد

۲- نگهداری گوسفند پرواری در محیط بدون سقف اما محسور که طبعا هزینه کمتری دارد

روش دوم یعنی پروار بندی در محیط آزاد احتیاج به کارگر کمتری دارد، کود دام میتواند مستقیما به مرتع باز گردد، اما طبیعی است که میزان اضافه وزن کمتر باشد و مقداری انرژی و مواد مغذی که باید در دام ها ذخیره گردد در راهپیمایی هدر می رود. پروار بندی یکی از بهترین و مهمترین روش های تولید گوشت در تمام دنیا و از جمله کشور ماست پروار بندی عبارت است از مدیریت و تغذیه مناسب دام ها جهت بدست آوردن اضافه وزن در یک مدت یعنی با حد اقل هزینه. هدف از اضافه وزن تامین پروتئین حیوانی مورد نیاز انسان است. در این تعریف چند نکته قابل توجه وجود دارد.

روش نگهداری و تغذیه دام های پرواری با سایر دام ها متفاوت است و توجه بیشتر را می طلبد و در یک زمان و دوره معین اعمال می شود و از طرفی بدست آوردن حد اکثر اضافه وزن مورد توجه است پس دام هایی که با سرعت بیشتری رشد می کنند برای پروار بندی مناسب تر اند. اصل توجه به حد اکثر بازده با حداقل هزینه ایجاب می کند حداقل امکان از نگهداری دام های مسن تر و بیمار که موجب ایجاد هزینه بیشتر و اتلاف مواد غذایی می شوند برای پروار بندی خود داری شود. هدف تامین پروتئین حیوانی است که عمدتا در آن چه ما بنام عضله و گوشت می شناسیم وجود دارد بنابراین در پروار بندی به پرورش دام هایی توجه می شود که با سرعت رشد بیشتر به ذخیره بافت های عضلانی در مقایسه با بافت های دیگر می پردازد

انواع پروار بندی :

۱- پروار بندی بره های شیری ۲- پروار بندی به روش مرتع ۳- پروار بندی بره های جوان : (معمولترین روش پروار بندی در ایران همین روش است) ۴- پروار بندی گوسفندان پیر

نکات قابل توجه در پروار بندی:

۱- تهیه و خرید دام مناسب در صورت امکان انتخاب نوع بره برای پروار بندی بره نواذ هایی انتخاب شوند که از نظر مقدار رشد و سرعت رشد قابلیت بالایی دارند مثل نواذ های مغانی کردی و شال.

مطالعه بازار

۲- رعایت نکات بهداشتی از جمله حداقل دو هفته قبل از شروع پروار بندی به بره ها داروهای ضد انگلی داده می شود همچنین در همین زمان بر علیه بیماری های انترتوکسمی واکسینه گردند.

۳- مخارج تغذیه همیشه بالاترین رقم هزینه را تشکیل می دهد لذا قبل از شروع پروار بندی مواد غذایی تهیه شده باشند.

۴- هرگونه تغییر یا اضافه کردن مواد پرانرژی یا با کیفیت و ماهیت متفاوت در جیره بره های پرواری نیز باید به تدریج و بنایی باشد.

مدتی پس از پرواربندی بره هایی که رشد خوبی ندارند بایداز گله حذف شوند و به جای آنها بره های جدید جایگزین شوند.

مهمترین مسئله در پرواربندی تنظیم جیره و تغذیه با جیره تنظیمی در برنامه صحیح است.

۵-۱- استانداردهای ملی محصول

با توجه به بررسی های انجام شده استاندارد های پرورش گوسفند گوشتی به شرح جدول زیر اعلام می گردد:

جدول (۲): استاندارد های ملی محصول طرح

ردیف	عنوان استاندارد	شماره استاندارد ملی
۱	تعاریف و اصطلاحات مرتبط با گوسفند زنده	۳۷۳۱
۲	آئین کار نگهداری، پخش و عرضه گوشت گوسفند و بز	۴۵۱۵
۳	آئین کار بازرسی فنی بهداشتی گوسفند و بز زنده قبل از کشتار	۴۵۱۶
۴	گوسفند یا بز کشتاری (انواع واژه و تعاریف)	۴۸۴۸

واحد های پرورش گوسفند می توانند با توجه به دامنه وسیع پرورش اقدام به اخذ استاندارد های ملی مورد نظر جهت تضمین کیفیت محصولات و رضایت مشتریان نمایند.

فصل ۲) تحلیل جایگاه طرح و محصولات مورد بررسی در سیاست های کلان سرمایه گذاری اقتصادی کشور

۲-۱- بررسی جایگاه طرح در اولویت های سرمایه گذار

الف) چشم انداز بخش کشاورزی در ایران:

چشم انداز کشاورزی ایران تا ۲۰۲۸

در گزارش مشترک «فائو» و «سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه» چشم انداز بخش کشاورزی به تفکیک کشورها نیز مورد بررسی قرار گرفته است. یکی از این کشورها ایران است. براساس آمارهای این گزارش، هرچند اقتصاد ایران در سال ۲۰۱۹ رشد منفی ۳/۹۹/۳ را تجربه خواهد کرد، اما در سال پس از آن یعنی ۲۰۲۰ دوباره به رشد مثبت باز خواهد گشت؛ رشدی معادل ۱/۱ درصد. در این رابطه برای اقتصاد ۲۰۲۱ ایران نیز رشد ۱/۶۶ درصدی پیش بینی شده است؛ در حالی که در سال های پس از آن و تا ۲۰۲۸، رشد ۳/۲ درصد تجربه خواهد شد.

البته رشد سرانه تولید ناخالص داخلی کشور طی یک دهه آتی تماما منفی خواهد بود؛ هرچند منفی اما رو به بهبود. بر این اساس، سرانه تولید ناخالص داخلی تا پایان سال ۲۰۱۹ تا ۶/۶ درصد کاهش خواهد یافت؛ کاهشی که تا ۲۰۲۸ به نرخ منفی ۲/۰ درصد خواهد رسید. برخلاف چشم انداز رشد اقتصادی، چشم انداز رشد جمعیتی ایران روندی باثبات و کاهشی دارد. بر این اساس، جمعیت ایران در سال ۲۰۱۹ با نرخ یک درصد رشد خواهد کرد؛ نرخی که با طی روندی کاهشی تا ۲۰۲۸ به سطح ۰/۵ درصد خواهد رسید.

از دیگر پیش بینی ها، چشم انداز بخش کشاورزی به تفکیک کالاها است. در بخش گندم، ایران که بین سال های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ میانگین تولید بیش از ۱۲ میلیون تنی را به ثبت رساند (معادل نرخ ۲ درصدی)، تا سال ۲۰۲۸ تولید گندمش با افزایش ۳۹/۱ درصدی به سطح بیش از ۱۵ میلیون تن خواهد رسید. به طور مشابه، بین سال های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ واردات گندم ایران که بالغ بر ۵۴۸ میلیون تن بود تا ۲۰۲۸ به سطح ۶۵۶ میلیون تن خواهد رسید؛ البته در هر دو دوره نرخ تغییرات واردات منفی است. در بخش صادرات نیز در دو دوره مذکور به ترتیب سطح صادرات ۱۸۷ و ۳۰ میلیون تنی برای گندم ایران برآورد شده است. در طرف تقاضا نیز مصرف گندم ایران از ۱۴ میلیون تن میانگین دو سال اخیر به حدود ۱۶ میلیون تن طی یک دهه آینده خواهد رسید؛ تغییراتی که معادل نرخ رشد کمتر از یک درصدی برای هر دو دوره است.

چشم‌انداز بعدی مربوط به بازار ذرت است. بر این اساس، تولید ذرت ایران بین سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ به‌طور میانگین ۹۰۰ هزار تن بود و تا ۲۰۲۸ به سطح یک میلیون و ۸۰ هزار تن خواهد رسید؛ تغییری که معادل رشد ۱/۷۸ درصدی طی یک دهه آینده است. واردات ذرت ایران طی دو سال اخیر حدود ۵/۷ میلیون تن بود؛ رقمی که تا سال ۲۰۲۸ به بالای ۱۰ میلیون تن افزایش خواهد یافت. برای هر دوره تغییرات واردات گندم مثبت است. در این رابطه مصرف ذرت ایران از میانگین ۸ میلیون تن سال‌های اخیر با رشد ۶/۲ درصدی به ۱۱/۳ میلیون تن تا ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت. در آن سال مصارف ذرت بخش خوراک احشام ایران نیز بالغ بر ۱۱ میلیون تن خواهد بود.

بر اساس آمارهای مشترک «فائو» و «سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه»، تولیدات سایر غلات دانه‌درشت ایران از حدود ۳ میلیون تن سال‌های گذشته به ۵/۳ میلیون تن تا ۲۰۲۸ افزایش خواهد یافت. در واقع تولیدات سایر غلات دانه‌درشت ایران طی یک دهه آتی ۵/۱ درصد رشد خواهد کرد. این درحالی است که واردات این محصولات به کشور از ۱/۲ میلیون تن فعلی به بیش از ۴ میلیون تن افزایش خواهد یافت. برای مصرف این محصولات نیز پیش‌بینی شده است مصرف ۱/۵ میلیون تنی فعلی تا ۲۰۲۸ به سطح ۶/۷ میلیون تن برسد. مصرف این غلات در خوراک احشام نیز از نزدیک ۵ میلیون تن به ۴/۷ میلیون تن افزایش خواهد یافت؛ امری که بیانگر رشد ۸/۲ درصدی طی یک دهه آتی است.

چشم‌انداز محصولات کشاورزی ایران تا ۲۰۲۸ - جولای ۲۰۱۹ (تیر ۹۸)						
محصول	تولید (هزار تن)		مصرف (هزار تن)		واردات (هزار تن)	
	۲۰۱۶ ۲۰۱۸ تا	۲۰۲۸	۲۰۱۶ ۲۰۱۸ تا	۲۰۲۸	میانگین ۲۰۱۶ ۲۰۱۸ تا	۲۰۲۸
گندم	۱۲۳۳۳	۱۵۳۶۰	۱۴۶۵۰	۱۵۹۵۶	۵۸۴	۶۵۶
ذرت	۸۹۹	۱۰۸۰	۸۰۱۱	۱۱۳۸۶	۷۴۴۶	۱۰۳۴۴
سایر درشت‌دانه‌ها	۲۹۵۳	۳۵۶۳	۵۱۲۷	۷۶۰۱	۲۱۵۱	۴۰۴۱
برنج	۱۹۳۳	۲۲۸۷	۳۱۶۵	۳۶۷۱	۱۳۱۳	۱۳۹۶
دانه‌های روغنی	۲۰۲	۲۴۲	۲۴۴۳	۲۸۱۰	۲۳۶۰	۲۶۸۲
سایر دانه‌های روغنی	۳۵۹	۴۲۶	۵۵۶	۷۰۸	۲۰۰	۲۸۲
خوراک پروتئینی	۲۲۴۹	۲۶۰۹	۳۸۸۷	۴۹۲۰	۱۶۷۱	۲۳۲۲
روغن‌های گیاهی	۶۶۶	۷۸۲	۱۸۷۵	۲۴۵۰	۱۲۹۱	۱۶۸۳
شکر	۱۸۲۸	۲۵۶۳	۲۵۱۹	۲۷۴۹	۶۷۷	۱۸۹
گوشت قرمز	۳۰۳۰	۳۶۰۰	۳۱۱۳	۳۶۹۶	۱۶۶	۱۶۵
کره	۲۱۰	۲۶۴	۲۵۲	۲۹۷	۴۲	۳۳
پنیر	۲۹۴	۳۱۸	۲۵۹	۲۵۰	-	-
لبنیات تازه	۵۶۵	۶۷۹	-	-	-	-
شیر	۶۵۰۲	۷۸۲۷	-	-	-	-
ماهی و غذاهای دریایی	۱۱۸۲	۱۵۴۵	-	-	۷۴	۶۰
نخ	۵۳	۵۷	۱۱۴	۱۴۰	۷۱	۸۲

ب) سیاست های کلی بخش کشاورزی شامل موارد ذیل می باشد:

- ۱- توسعه ی پایدار کشاورزی با حفاظت از منابع طبیعی پایه و صیانت و توانمندسازی منابع انسانی.
- ۲- تأمین امنیت غذایی با تکیه بر تولید از منابع داخلی و نیل به خودکفایی در محصولات اساسی، ارتقاء سطح سلامت مواد غذایی تا استاندارد جهانی، اصلاح و بهینه نمودن الگوی مصرف و حمایت مؤثر از تولید و صادرات در محصولات دارای مزیت های نسبی و ایجاد مزیت های جدید (از جمله هدفمند نمودن یارانه ها در جهت تولید و صادرات)
- ۳- اصلاح ساختار و نظام بهره برداری بخش کشاورزی با تشویق کشاورزان به رعایت اندازه های فنی - اقتصادی واحدهای تولیدی متناسب با نوع فعالیت و شرایط مختلف اجتماعی، اقتصادی و اقلیمی کشور و تأکید بر جهت گیری حمایتی دولت از این سیاست ها به ویژه در واگذاری منابع آب و خاک.
- ۴- نوسازی نظام تولید کشاورزی بر مبنای دانش نوین و بومی سازی فناوری های روز، تربیت، حفظ و تجهیز نیروی انسانی مورد نیاز، توسعه و تقویت تعاونی ها و سایر تشکلهای اقتصادی، اجتماعی، صنفی و تخصصی با مشارکت آحاد جامعه و رقابتی نمودن فعالیت ها در بخش.
- ۵- ارتقاء بهره وری از آب در تولید محصولات کشاورزی و استفاده ی علمی و بهره برداری بهینه از سایر نهادهای تولید.
- ۶- گسترش زیر ساخت ها و ایجاد انگیزه برای جذب و توسعه ی سرمایه گذاری در بخش کشاورزی با پوشش مناسب بیمه، کاهش احتمال زیان تولید، اجرای سیاست های حمایتی و متعادل کردن سطح سودآوری کشاورزی با سایر بخش های اقتصادی.
- ۷- حمایت مؤثر از ساماندهی فرایند تولید و اصلاح نظام بازار محصولات کشاورزی با هدف بهبود رابطه ی مبادله ی بخش با سایر بخش ها، افزایش بهره وری، کاهش هزینه های تولید، رعایت قیمت تمام شده ی محصولات اساسی، تأمین درآمد تولیدکنندگان و منافع مصرف کنندگان و بهبود کیفیت مواد و فرآورده های غذایی.

مطالعه بازار

۸- تخصیص یارانه‌ی هدفمند به بخش کشاورزی در جهت تحقق خودکفایی، حمایت از ساخت زیربناها، مراعات معیارهای زیست‌محیطی، قابلیت انعطاف در شرایط محیطی مختلف و ارتقاء قدرت رقابت در بازارهای داخلی و بین‌المللی.

۹- ارتقاء سطح درآمد و زندگی روستاییان، کشاورزان و عشایر، توسعه‌ی پایدار روستاها و مناطق کشاورزی و رفع فقر با تقویت زیرساخت‌های مناسب تولید و تنوع‌بخشی و گسترش فعالیت‌های مکمل و اقتصادی به‌ویژه صنایع تبدیلی و روستایی و خدماتی نوین.

۲-۲- بررسی سیاست‌های حمایتی دولت از خدمات مورد نظر از جمله: مشوق‌های خاص، معافیت‌های مالیاتی، کاهش و افزایش تعرفه گمرکی، پرداخت تسهیلات و ...

الف - طرح توسعه و افزایش تولید گوشت قرمز

۱- توسعه و حمایت از صنعت پرواربندی

۲- تولید گوشت قرمز از طریق ترمینال کراس در واحد‌های شیری

۳- توسعه ژنتیکی در گوسفند و بره

۴- تکمیل و توسعه مجتمع‌های دام و طیور صنعتی در کشور

۵- بهسازی و نوسازی اماکن دامی

ب) توسعه واحد‌های پرورش بره پرواری

با توجه به وجود گله‌های گوسفند‌داشتی در استان و از طرفی وجود عشایرین در استان می‌توان از تولیدات این بخش در راستای افزایش درآمد و بهره‌وری تولیدات دامی استفاده نمود.

ج) افزایش تولید با استفاده از دانش فنی کارشناسان

صنعت دامپروری در استان خراسان شمالی هنوز به صورت سنتی اداره شده و دامداران رغبتی به استفاده از دانش کارشناسان این بخش ندارند که بخشی از این مشکلات ناشی از عدم وجود کارشناس ماهر در استان بوده و بخشی هم مربوط به کوچک بودن واحد‌های پرواربندی می‌باشد که رغبت دامدار را به استفادده از کارشناس کاهش می‌دهد.

با توجه به پایین بودن سطح درآمد دامداران و عدم توانایی آنها در توسعه صنعت پرواربندی بایستی بخش بانکی استان در راستای تامین منابع مالی طرح ها اقدام نماید.

۲-۳- مزیت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه مورد نظر (نقاط قوت و فرصت)

دولت به عنوان مسئول توسعه صنعت دامداری کشور در صدد تدوین یکسری از برنامه ها برآمده است که به شرح ذیل می باشد:

۳-۲-۱- تدوین برنامه ششم معاونت امور تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی**الف - سیاست های کلی**

۱- به‌کارگیری مشوق‌ها و حمایت از کلیه تولیدکنندگان محصولات، نهاده‌ها، ماشین‌آلات و وسایل مورد نیاز و صاحبان حرف و تخصص‌ها در امور کشاورزی که تحت ضوابط نظام دامپروری و با رعایت اولویت محصولات اساسی و مناسب منطقه مشغول فعالیت دامپروری هستند.

۲- ارتقای سطح دانش تولیدکنندگان و انتقال دستاوردهای تحقیقات به عرصه‌های تولید.

۳- کمک به بهبود مدیریت و ارتقای بهره‌وری در چرخه تولید تا مصرف.

۴- کاهش تصدی‌گری‌ها و حمایت از توسعه تشکل‌ها و توانمند کردن آنها در جهت واگذاری تدریجی وظایف مرتبط

۵- تشویق بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری و جلب سرمایه‌های پراکنده در جهت توسعه دامپروری با ارائه الگوهای مناسب فعالیت در این زمینه و تلاش در ایجاد انگیزه و جلب اعتماد بیشتر مردم برای حضور فعال در بخش دام در راستای تأمین امنیت سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی.

- ۱- افزایش تولید گوشت قرمز و کاهش میزان واردات آن
- ۲- اشتغال زایی و فعال شدن نیروهای غیر فعال و بیکار در روستاها
- ۳- جلوگیری از فشار بر مراتع طبیعی و احیای آنها
- ۴- ایجاد تعاونی و ارایه تسهیلات و امکانات به پرواربندان
- ۵- آشنایی دامداران با مواد کنسانتره دامی و پی بردن به ارزش غذایی آنها
- ۶- جلوگیری از کشتار بی رویه دامهای قابل پروار و بهره گیری از پتانسیل ژنتیکی آنها در سطح کشور

ج- اهداف کمی

- ۱- افزایش راندمان تولید محصولات دامی و کاهش تلفات دام و طیور
- ۲- افزایش سهم محصولات دامی در تولید ناخالص ملی
- ۳- بهبود صفات تولیدی و تولید مثلی از طریق بهبود ژنتیکی و توسعه جمعیت دامهای پر بازده
- ۴- کمک به بهبود زیرساختها در جهت اقتصادی کردن واحدهای تولیدی
- ۵- توسعه پرورش طیور بومی و سایر ماکیان در جهت کمک به تأمین پروتئین و ایجاد اشتغال مکمل
- ۶- توسعه پرورش زنبورعسل با هدف کمک به افزایش کمی و کیفیت تولیدات گیاهی، عسل و محصولات جانبی
- ۷- توسعه پرورش کرم ابریشم با هدف تأمین پيله و کمک به تداوم اشتغال در روستاها

۲-۳-۲- تحلیل نقاط قوت و فرصت های طرح:**الف) نقاط قوت**

- ۱- وجود مراکز متعدد آموزش کشاورزی و دامپرووری، برخورداری از نیروی کار متخصص در زمینه پرورش دام و طیور و دسترسی به اطلاعات علمی مراکز تحقیقاتی در سطح جهان
- ۲- امکان ساخت و دسترسی به لوازم، تجهیزات و ماشین آلات مورد نیاز
- ۳- وجود کارخانههای صنایع تبدیلی و تکمیلی با ظرفیت مورد نیاز

مطالعه بازار

- ۴- وجود مراکز اصلاح نژادی و ایستگاه‌های فعال در سطح کشور
- ۵- تطابق توده‌های بومی دام با شرایط اقلیمی متنوع موجود در کشور، وجود مراتع گسترده با تنوع گیاهی مناسب پرورش انواع گونه‌های دامی و تأمین داخلی علوفه خشبی دامداران تا حد نیاز
- ۶- مزیت تولید محصولات و فرآورده‌های حلال و وجود بازارهای مصرف مناسب در کشورهای منطقه

ب) نقاط ضعف

- ۱- ضعف در به‌کارگیری نیروهای متخصص در واحدهای تولیدی، تشکل‌های دامپروری (اعم از اتحادیه‌ها، تعاونی‌ها، انجمن‌ها و..)
- ۲- ضعف در تعامل بین ارگان‌های دولتی و تشکل‌های غیردولتی زیربخش دامپروری و مراکز آموزشی و تحقیقاتی
- ۳- کندی روند توسعه تکنیک‌های نوین داده‌پردازی و تولید مثلی در واحدهای تولیدی
- ۴- بهره‌برداری غیراصولی دام از منابع تأمین خوراک دام از جمله مراتع توسط برخی از پرورش‌دهندگان روستایی و عشایری و وابستگی به خارج از کشور برای تأمین بخش عمده‌ای از نهاده‌ها
- ۵- فرسودگی تأسیسات، تجهیزات و ماشین‌آلات در بیشتر واحدهای تولیدی، توزیع نامناسب جغرافیایی واحدهای تولیدی، تبدیلی و تکمیلی دامپروری و عدم بهره‌برداری از ظرفیت کامل واحدهای تولیدی موجود
- ۶- عدم توفیق در رقابت لاین موجود و وابستگی به جوجه‌های نژادهای خارجی و عدم رقابت لازم بین نژادهای خارجی به‌علت وابستگی مرغداران به یک نژاد مشخص
- ۷- بهره‌وری پایین در مقیاس جهانی و سن بالای کشتار و هزینه بالا در تولید در اکثر واحدهای پرورشی طیور

ج) فرصت‌ها

- ۱- امکان توسعه صادرات نهاده‌ها، محصولات و فرآورده‌های دامی
- ۲- وجود ضایعات و زائدات کشاورزی و امکان استفاده بهینه از فرآورده‌های جنبی بخش کشاورزی در زیربخش دام و استفاده از تجهیزات مدرن در فرآوری خوراک
- ۳- فراهم بودن زمینه ایجاد integration در جهت کاهش هزینه تولید و بهبود کیفیت تولیدات گوشت مرغ و روند رو به رشد تشکیل زنجیره‌های تولید در زیربخش دامپروری و همچنین کاهش ریسک سرمایه‌گذاری
- ۴- وجود تقاضا در بازارهای داخلی و گرایش مردم به مصرف پروتئین و وجود بازار مناسب منطقه‌ای و بین‌المللی

۵- امکان بهره‌گیری از منابع پروتئینی جدید

۶- امکان صادرات گوشت گرم و دام و طیور زنده به کشورهای عراق و افغانستان با توجه به استقبال این کشورها

(د) تهدیدها

۱- وابستگی تهیه بخشی از نهاده‌های دام و طیور (خوراک، جوجه یک‌روزه، تخم‌مرغ نطفه‌دار، اسپرم و جنین) به خارج از کشور

۲- تعدد مراکز تصمیم‌گیری در سیاست‌های راهبردی و بروز ناهماهنگی بین ارگان‌های اجرایی و وجود موانع متعدد در روند صادرات

۳- تردد کنترل‌نشده دام در نقاط مرزی و خطر شیوع بیماری‌های دامی

۴- روند افزایشی مهاجرت روستاییان به شهرها و تخلیه کانون‌های تولید (روستاها)

۵- بروز خشکسالی‌های متوالی در برخی از استان‌های کشور

پیشنهاد موضوع‌های اولویت‌بندی شده خاص جهت رفع موانع توسعه

۱- اصلاح ساختار کسب و کار صنعت دام (ایجاد زنجیره‌های تولید)

۲- اصلاح ساختار مدیریتی در سیستم‌های تولیدی وابسته به مرتع، صنعتی و مزرعه‌ای

۳- بهبود ساختار اقتصادی دامداران از طریق تکمیل واحدهای نیمه‌فعال و فعال

۴- توسعه زنجیره‌های تأمین گوشت مرغ

۵- جایگزینی مواد علوفه‌ای غیرمتداول به منظور کاهش سهم واردات نهاده‌های اصلی

۶- انجام حمایت‌های دولتی جهت ساخت تجهیزات خوراک‌دهی و ساخت خوراک دام به منظور پیشگیری از واردات آنها

۷- کنترل کیفی محصولات تولیدی کارخانه‌های خوراک دام و نظارت بر واردات کلیه افزودنی‌های خوراک دام

فصل ۳) بررسی روند تقاضای فعلی و آتی محصول

در طرح های دامداری بیشتر هدف تامین امنیت غذایی جامعه و استان بوده و استراتژیهای کلان دولت در حمایت از چنین طرح هایی ملاک حمایت مسئولین و بانک ها محسوب می شود و از طرفی وجود دامداری های سنتی و عدم استمرار پرواربندی در این بخش نیاز استان به یک مجتمع پرواربندی در سطح وسیع را ضروری می نماید

فصل ۴) بررسی روند عرضه فعلی و آتی محصول

با توجه به اینکه بخش دامپروری از اولویت های اصلی استان می باشد و از طرفی وجود مراتع وسیع و شرایط آب و هوایی مناسب نیاز به واحد های پرورش گوسفند و استفاده از بره های آنها در مجتمع های پرواربندی می توان سطح درآمد دامداران را بهبود و قدری از فشار بر طبیعت کم نمود.

تعداد واحد های دامی استان بر اساس آمار جهاد کشاورزی استان خراسان شمالی به شرح جداول ذیل می باشد:

جدول ۳: تعداد واحد های دامی صنعتی استان خراسان شمالی به تفکیک دام و شهرستان تا پایان سال ۱۳۹۳

شهرستان	پرورش گوسفند و بز		پرورش گوسفند و بز	
	ظرفیت (راس)	پروراری (واحد)	ظرفیت	داشتی (واحد)
اسفراین	۲۲۰۰	۳	۲۸۲۵	۳
بجنورد	۸۰۷۰	۱۳	۳۵۰	۱
رازوجرگلان	۱۰۰۰	۱	۵۰۰	۱
شیروان	۴۷۰۰	۱۶	۱۰۶۰	۴
فاروج	۱۷۷۰	۶	۰	۰
مانه و سملقان	۵۸۰	۲	۸۰۷۵	۷
گرمه	۴۰۰	۲	۱۲۰۰	۵
جاجرم	۷۰۰	۲	۱۵۵۰	۳
کل استان	۱۹۴۲۰	۴۸	۱۵۵۶۰	۲۴

جدول ۴: میزان تولید فرآورده های پروتئینی استان

۱۳۹۴ (عملکرد)		۱۳۹۳ (عملکرد)		شرح
درصد	میزان تولید	درصد	میزان تولید	
۳۳.۰	۹۱۰۲	۳۳.۶	۹۰۰۵	گاو
۰.۰	۰	۰.۰	۰	گاو میش
۶۶.۶۵	۱۸۵۰۱	۶۶.۰	۱۷۶۸۰	گوسفند و بز
۰.۳۵	۹۶	۰.۳۶	۹۵	شتر
۱۱.۰	۲۷۶۹۹	۱۰۰.۰	۲۶۷۸۰	جمع کل

این جدول نشان دهنده رشد تولید گوشت گوسفندی در سال ۹۴ نسبت به سال ۹۳ را نشان می دهد.

جدول ۵: تعداد واحد های دامی صنعتی استان خراسان شمالی به تفکیک دام و شهرستان تا پایان سال ۱۳۹۵

شهرستان	پرورش گوسفند و بز		پرورش گوسفند و بز	
	ظرفیت (راس)	پروراری (واحد)	ظرفیت	داشتی (واحد)
اسفراین	۱۴۴۰۰	۷۱	۲۹۵۰	۳
بجنورد	۱۰۶۷۰	۲۰	۱۱۷۵	۶
رازوجرگلان	۱۰۰۰	۱	۵۰۰	۱
شیروان	۵۵۰۰	۸	۱۰۶۰	۴
فاروج	۲۱۷۰	۱۰	۰	۰
مانه و سملقان	۱۲۰۰	۴	۸۲۷۵	۸
گرمه	۴۰۰	۲	۱۳۰۰	۶
جاجرم	۲۵۰۰	۵	۳۰۰۰	۷
کل استان	۳۷۸۴۰	۱۳۱	۱۸۲۶۰	۳۵

تعداد واحد های صنعتی استان در سال ۹۵ به تعداد ۳۵ واحد بوده که نسبت به سال ۱۳۹۴ رشد تعداد ۱۱ واحد به میزان ۴۵ درصد رشد داشته است

جدول ۶: میزان تولید فرآورده های پروتئینی استان ۹۳ تا ۹۵

۱۳۹۵ (عملکرد)		۱۳۹۴ (عملکرد)		۱۳۹۳ (عملکرد)		شرح
درصد	میزان تولید	درصد	میزان تولید	درصد	میزان تولید	
۳۳	۹۴۷۷	۳۳.۰	۹۱۰۲	۳۳.۶	۹۰۰۵	گاو
۰	۰	۰.۰	۰	۰.۰	۰	گاومیش
۶۶/۳۴	۱۹۰۹۷	۶۶.۶۵	۱۸۵۰۱	۶۶.۰	۱۷۶۸۰	گوسفند و بز
۰/۳۳	۹۶	۰.۳۵	۹۶	۰.۳۶	۹۵	شتر
۱۰۰	۲۸۶۷۰	۱۰۰.۰	۲۷۶۹۹	۱۰۰.۰	۲۶۷۸۰	جمع کل

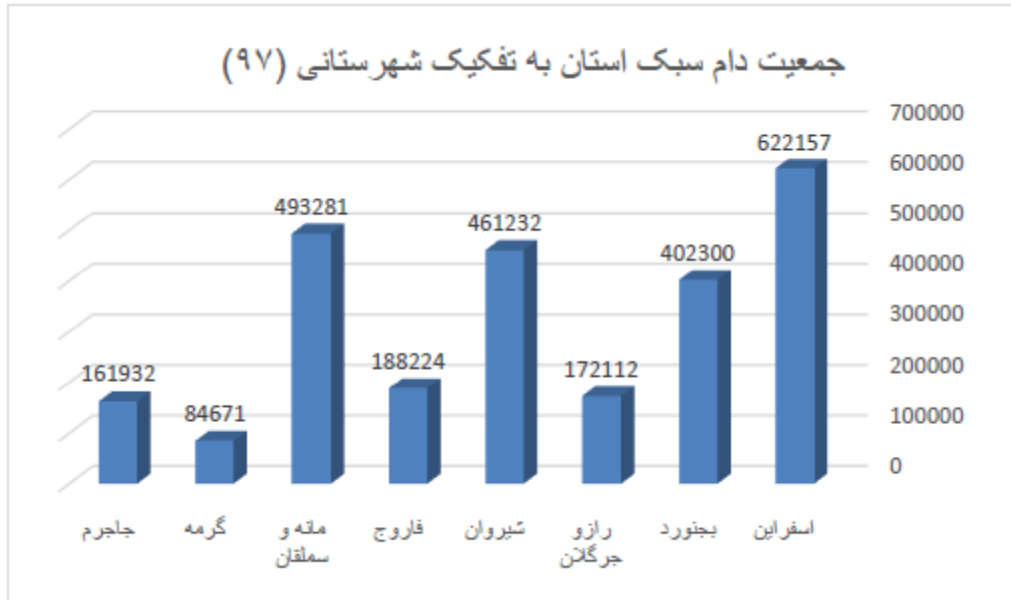
جدول ۷: میزان تولید فرآورده های پروتئینی استان ۹۴ تا ۹۷

۱۳۹۷ (عملکرد)		۱۳۹۶ (عملکرد)		۱۳۹۵ (عملکرد)		۱۳۹۴ (عملکرد)		شرح
درصد	میزان تولید	درصد	میزان تولید	درصد	میزان تولید	درصد	میزان تولید	
۲۴.۶۳٪	۵۲۴۰	۲۴.۶۵٪	۵۱۴۴	۳۳.۱	۹۴۷۷	۳۳.۰	۹۱۰۲	گاو
۰.۰۰٪	۰	۰.۰۰٪	۰	۰.۰	۰	۰.۰	۰	گاومیش
۷۵.۰۳٪	۱۵۹۶۷	۷۵.۰۱٪	۱۵۶۵۲	۶۶.۶	۱۹۰۹۷	۶۶.۶۵	۱۸۵۰۱	گوسفند و بز
۰.۳۴٪	۷۲	۰.۳۴٪	۷۱	۰.۳	۹۶	۰.۳۵	۹۶	شتر
	۲۱۲۸۰		۲۰۸۶۷	۱۰۰.۰	۲۸۶۷۰	۱۰۰.۰	۲۷۶۹۹	جمع کل

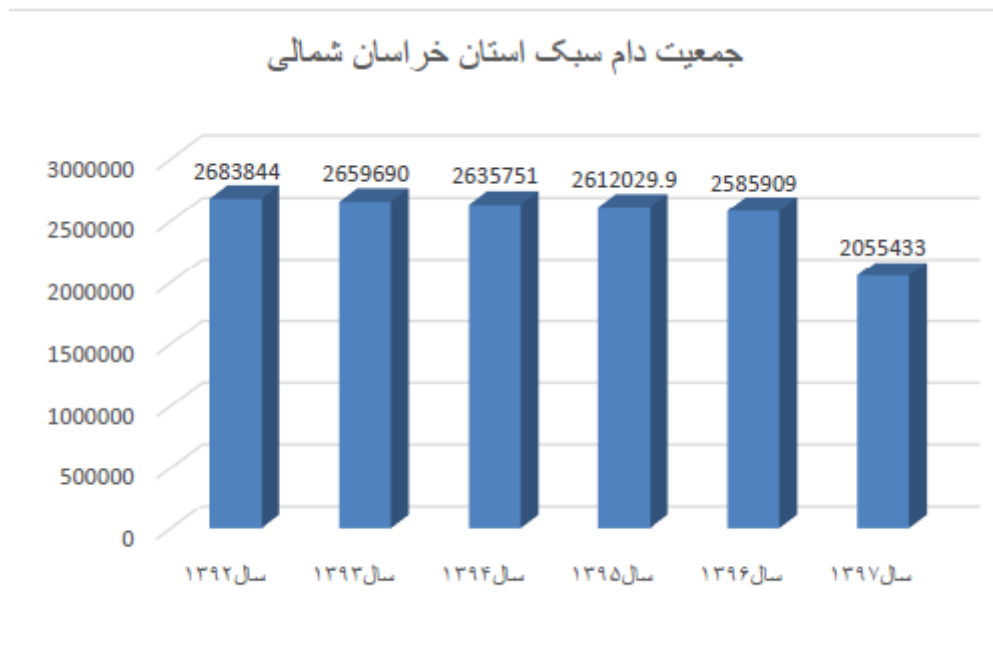
رشد تولید گوشت قرمز توسط گوسفند و بز در سال ۹۷ نسبت به سال قبل به میزان ۲ درصد رشد داشته است.

نمودار ۱: جمعیت دام استان به تفکیک شهرستان در سال ۱۳۹۷

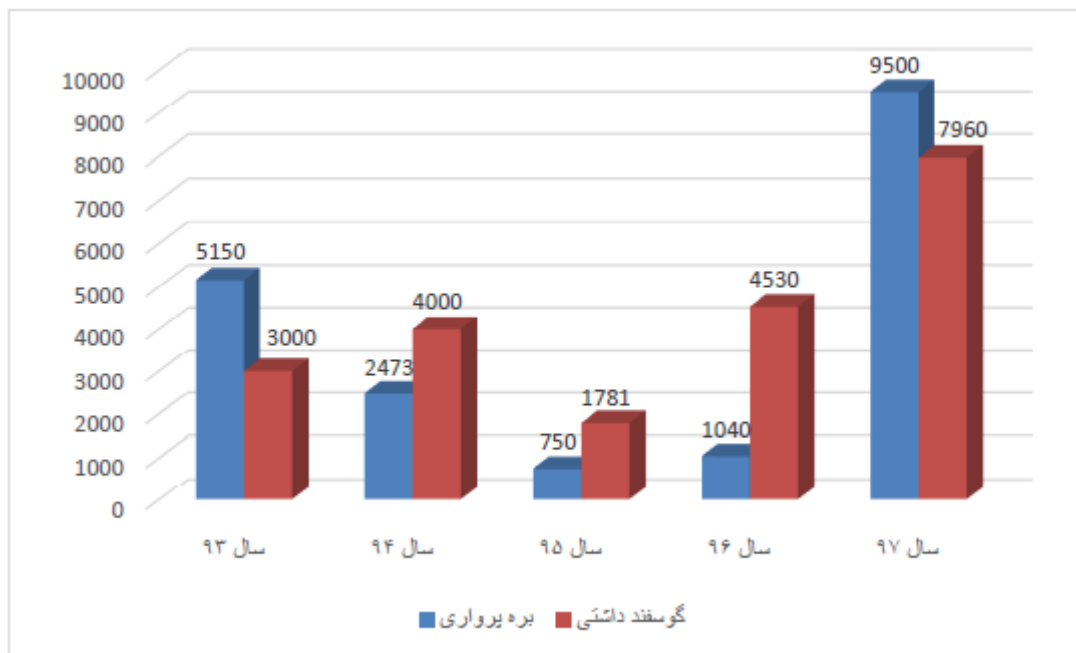
نمودار ۱: جمعیت دام سبک استان طی سال های ۹۲ تا ۹۷

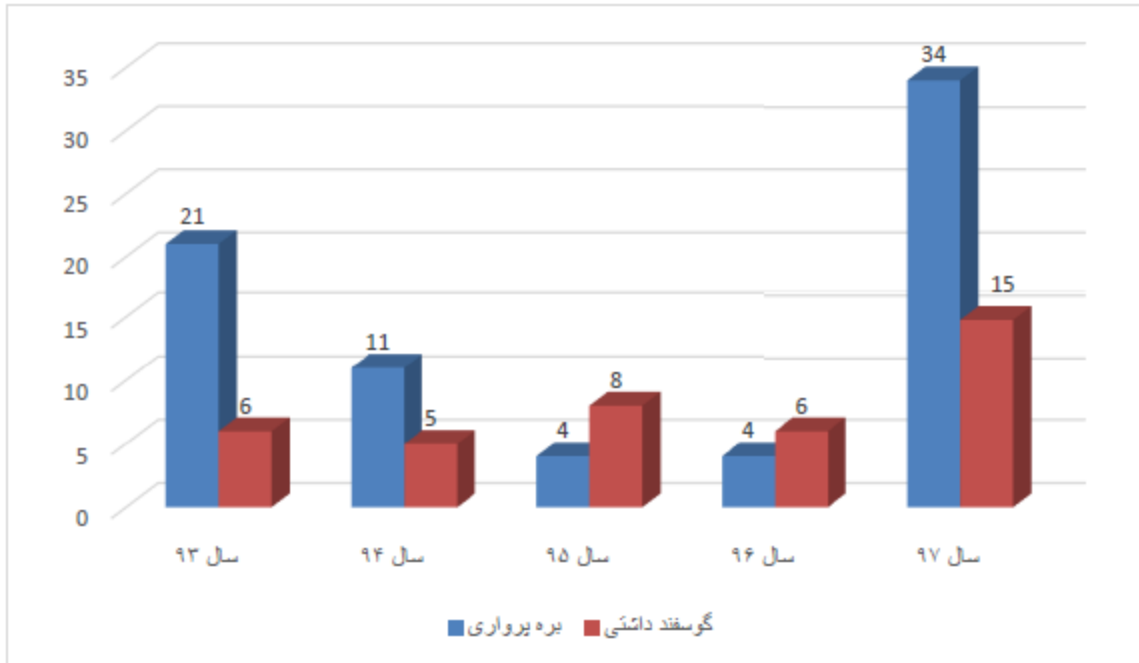
نمودار ۳: تولید گوشت قرمز استان خراسان شمالی طی برنامه ششم توسعه

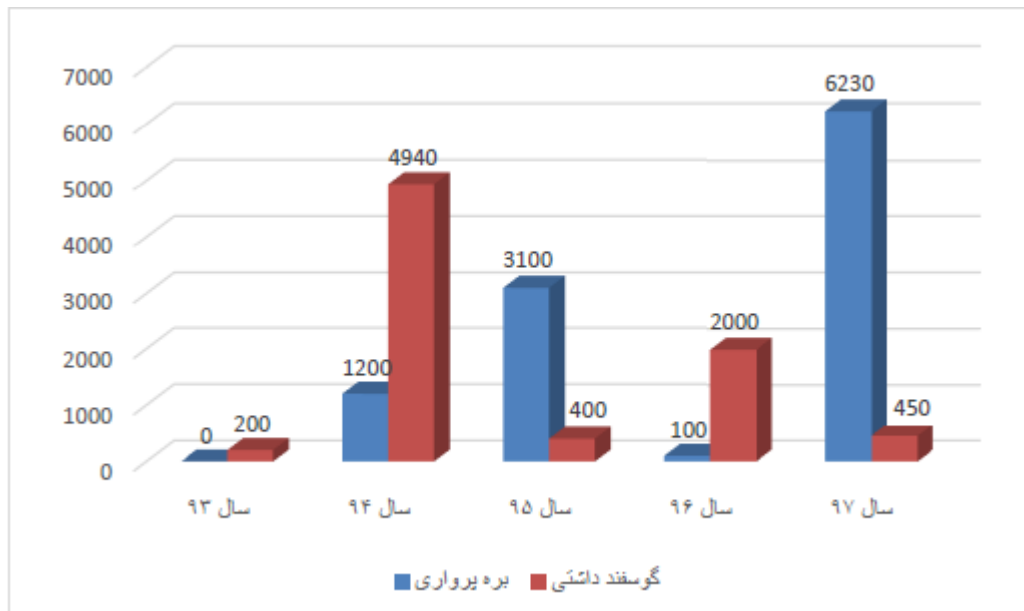
نمودار ۴: نمودار ظرفیت پروانه های صادره تاسیس دام سبک استان از سال ۹۳ تا ۹۷

نمودار ۵: نمودار تعداد مجوزهای تاسیس دام سبک استان از سال ۹۳ تا ۹۷

نمودار ۶: ظرفیت پروانه های صادره بهره برداری دام سبک از سال ۹۳ تا ۹۷

نگاهی گذرا به مجوز های صادره شده نشان می دهد که مشکل اساسی در این نمودارها عدم صدور مجوز واحد های صنعتی با ظرفیت های بالا می باشد چون این واحد های می توانند صنایع تبدیلی دیگر را در کنار خود ایجاد نمایند و سبب رونق بخش دامپروری استان گردد.

فصل ۵) تحلیل نهایی و جمع بندی مطالعات بازار

رشد صدور مجوز پروار بندی در استان نشان از اقبال علاقه مندان به این صنعت جهت توسعه آن دارد. با توجه به سیاست های دولت در راستای توسعه صنعت دامپروری و تامین نهاده های دامی مورد نیاز به نظر می رسد با ورود بخش خصوصی به این صنعت و سرمایه گذاری موجبات رشد این صنعت مهم را فراهم نمود از طرفی با استفاده از عوامل اقتصادی توسعه استان به این مهم دست یافت از جمله مهمترین عوامل اقتصادی توسعه استان می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ۱- الگو و ترکیب اقتصادی متنوع، چند بخشی و چند پایه در ساختار تولید و اشتغال استان
- ۲- بهره وری کل عوامل کشاورزی
- ۳- صنایع تبدیلی رابط صنعت و کشاورزی
- ۴- جایگاه صنایع واسط های و تکمیل کننده ساختار صنعتی استان
- ۵- افزایش بهره وری و درآمد فعالیت کشاورزی با تاکید بر زیربخشهای زراعت، باغداری و دامپروری صنعتی
- ۶- رقابت پذیری کشاورزی در مقیاس بین بخش و میان منطقهای
- ۷- ارتقای منزلت اجتماعی کشاورزی

فصل ۶) ارائه پیشنهاد و عوامل توجیه پذیر طرح از نگاه بازار

۱- پیشنهاد موضوع های اولویت بندی شده خاص جهت رفع موانع توسعه

۱- اصلاح ساختار کسب و کار صنعت دام (ایجاد زنجیره های تولید)

۲- اصلاح ساختار مدیریتی در سیستم های تولیدی وابسته به مرتع، صنعتی و مزرعه ای

۳- بهبود ساختار اقتصادی دامداران از طریق تکمیل واحدهای نیمه فعال و فعال

۴- توسعه زنجیره های تأمین گوشت مرغ

۵- جایگزینی مواد علوفه ای غیرمتداول به منظور کاهش سهم واردات نهاده های اصلی

۶- انجام حمایت های دولتی جهت ساخت تجهیزات خوراک دهی و ساخت خوراک دام به منظور پیشگیری از واردات

آنها

۷- کنترل کیفی محصولات تولیدی کارخانه های خوراک دام و نظارت بر واردات کلیه افزودنی های خوراک دام

۲- پیشنهاد اولیه موضوعات اولویت بندی شده خاص جهت ایجاد فرصت توسعه

۱- انتخاب و ارزیابی ژنومیک دام

۲- تولید و توسعه ترکیب های نژادی گاو و گاو میش کشور

۳- تولید و توسعه ترکیب های نژادی گوسفند و بز

۴- ایجاد سامانه جامع دام کشور

فصل دوم

مطالعات فنی

زمین محل اجرای طرح به مساحت ۵۴۴۷ متر مربع بایستی جهت احداث ۱۰۹۷ متر مربع بنا و ۱۳۴۱ متر مربع فضای غیر مسقف و ۳۰۰۹ متر مربع محوطه سازی تسطیح گردد و با توجه به نوع خاک، نیازی به شناژ و بتون نبوده و با سنگ و شفته آهک، پی ریزی مناسب انجام خواهد شد .

جدول ۸) هزینه های مطالعاتی قبل از انجام طرح (هزار ریال)

ردیف	شرح	مبلغ
۱	مطالعه آب و خاک زمین مورد نظر	۳۰۰۰
۲	مطالعه هواشناسی منطقه مورد نظر	۳۰۰۰
۳	هزینه های ایاب و ذهاب کارشناسان	۱۰۰۰۰
۴	هزینه مربوط به تهیه طرح و نقشه بره	۶۰۰۰۰
۵	هزینه صدور مجوز موافقت اصولی و تاسیس	۲۵۰۰۰
۶	پیش بینی نشده ۳٪	۳۰۳۰
	جمع کل	۱۰۴۰۳۰

زمین مورد نظر که بره پرواری در آن اجرا خواهد شد جزء زمین های واگذاری امور اراضی می باشد بنابراین در اجرای طرح هزینه ای را به دامدار تحمیل نمی کند.

جدول ۹) هزینه خرید و آماده سازی زمین

ردیف	موضوع	مشخصات	مساحت m ^۲	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (هزار ریال)
۱	خرید زمین	زمین شخصی	۵۴۴۷	-	-
۲	دیوار کشی	به ارتفاع ۰/۵ مترسنگ و بقیه بلوک تا ارتفاع ۲,۵ متر	۱۲۰	۹۵۰۰۰۰	۱۱۴۰۰۰
۳	محیط سازی	تسطیح - کوبیدن و شن ریزی	۱۵۰۰	۱۵۰۰۰۰	۲۲۵۰۰۰
۴	فضای آزاد	-----	۱۰۰۰	-----	-----
۵	پیش بینی نشده	۵٪	-----	-----	۱۶۹۵۰
۶	جمع کل				۳۵۵۹۵۰

هر چند گوسفند از نظر جا کم توقع است و به تاسیسات گرانی نیاز ندارد و در صورت داشتن تغذیه مناسب در برابر ناملایمات جوی مقاوم و بردبار است ، ولی باید در احداث ساختمان نگهداری گوسفندان پرواری نکات فنی و بهداشتی را رعایت نمود . به طور کلی شرایط زمین ، درجه دام می بایست رعایت گردد :

✓ باید حرارت ، رطوبت و وضعیت آب منطقه بررسی شود ، چرا که گوسفندان از کوران باد و رطوبت زیاد رنج می برند . جایگاه دام بایستی از زمینهای اطراف بلندتر یا حداقل هم سطح باشد تا از ورود آب های جاری به محل دامها جلوگیری گردد .

✓ جایگاه در مسیر وزش بادهای فصلی قرار نداشته باد و در غیر این صورت از باد شکن استفاده نمود .

✓ جایگاه باید طوری ساخته شود که نور خورشید به مقدار زیاد در آن بتابد ، چون نور خورشید با داشتن اشعه ماورای بنفش موجب ضد عفونی شدن جایگاه و همچنین ایجاد ویتامین دی می گردد .

✓ دیوار ، سقف و کف جایگاه باید از مصالحی مانند سنگ و آجر و سیمان ساخته شود تا امکان زندگی حشرات ، میکروبها و قارچ ها کمتر شود و ضد عفونی جایگاه هم به راحتی صورت گیرد . کف جایگاه باید محکم و با دوام و غیر قابل نفوذ باشد ، همچنین لغزنده نباشد و از شیب ملایم در حدود یک درصد برخوردار باشد تا آب و ادرا زیر پاهای دام ها جمع نشود زیرا گوسفند در برابر رطوبت حساس است .

✓ مقدار رطوبت حداکثر ۵۰ تا ۷۵ درصد و فضای لازم برای هر بره پرواری به طور متوسط یک متر مربع است زیرا فضای بیشتر از این حد به بره ها فرصت حرکت بیشتری می دهد که در نتیجه میزان اتلاف انرژی افزایش می یابد . مصالحی که برای سقف مورد استفاده قرار می گیرند معمولاً در جایگاه بسته ، تیر آهن و آجر و در جایگاه نیمه باز ایرانیت و ورقه های فلزی می باشند . باید سعی نمود از ایجاد سقفهای هادی حرارت مانند حلبی و آهن سفید خودداری کرد چرا که این گونه سقفها گرما و سرما را به شدت منتقل می کنند ، اگر از ایرانیت برای سقف استفاده شود برای جلوگیری از ورود گرما به داخل جایگاه ، لازم است سقف با یک لایه کاهگل پوشانیده شود .

✓ ارتفاع جایگاه باید بین ۲/۸ الی ۳ متر باشد .

✓ در جلو آغل باید بهار بند یا حیاط آغل وجود داشته باشد و مساحت آن دو برابر فضای مسقف در نظر گرفته شود .

✓ درب آغل باید نسبتاً وسیع و تقریباً به عرض ۲/۳ متر باشد . تا عبور گوسفندان به راحتی صورت پذیرد .

- ✓ خوراک خوری دام ممکن است به شکل ثابت یا متحرک و یا به صورت یک طرفه یا دو طرفه باشد که در نوع ثابت باید به وسیله مصالح ساختمانی در داخل جایگاه و کنار دیواره های اصلی یا میانی آغل ساخته شود.
- ✓ کف آخورها باید به صورت گرده ماهی ساخته شود تا مواد غذایی در کناره های آخور نمانده ، فاسد و کپک زده نشود و موجبات مسمومیت دامها فراهم نگردد .
- ✓ مکان غذا خوری گوسفند به دو شکل مدرن و سنتی ساخته می شود . در شکل مدرن باید محل غذا خوری بر دو نوع و شامل علف خور (معلف) و آخور باشد و علف ، گاه ، یونجه و خوراکیهای پر حجم را در معلف و کنجاله و آرد جو و سایر مواد کنسانتره یا غذاهای فشرده شده (پلت شده) در آخور قرار داده شوند.
- ✓ ارتفاع دیوار جلو آخورها باید از سطح زمین ۳۰ تا ۴۰ سانتی متر و ارتفاع دیوار عقب ۱ تا ۱/۵ متر باشد تا حیوان هنگام تغذیه مواد خوراکی را با پوزه به بیرون آخور نریزد .
- ✓ پهنای لبه آخورهای یکطرفه نباید نباید از ۲۰ سانتی متر تجاوز کن ، چرا که گوسفندان به راحتی نمی توانند عمل تغذیه را انجام دهند .
- ✓ آخورها را باید در پایین و علف خورها را به صورت نرده ای در بالای آخورها احداث کرد .
- ✓ در بعضی از واحد های پروراندی انواع آخورها و علف خورها را متحرک می سازند تا هر وقت بخواهند گوسفندان را در فضای باز و بهار بند علوفه بدهند .
- ✓ باید بالای آخورها یک میله سرتاسری نصب گردد تا گوسفندان وارد آخور نشوند و با ادرار خود مواد خوراکی را آلوده نسازند .
- ✓ آخورهای متحرک را می توان با چوب یا فلز و حتی با لاستیک ماشین درست کرد .
- ✓ ابعاد لازم برای هر راس گوسفند ۳۰*۳۰ سانتی متر یا ۴۰*۴۰ سانتی متر است.
- ✓ برای گوسفندان باید حتماً آبشخور احداث نمود . چرا که لازم است در طول ۲۴ ساعت (شبانه روز) آب در اختیار گوسفندان باشد . در دسترس بودن همیشگی آب برای دام ها موجب هضم و جذب بهتر مواد غذایی در دستگاه گوارش می شود و گوسفندان کمتر به سوء هاضمه مبتلا شده ، سلامت آنها به خطر نمی افتد . معمولاً برای هر ۱۵ راس گوسفند باید ۴۵ سانتی متر آبشخور در نظر گرفت.

مطالعات فنی

مساحت های مورد نیاز پروار بندی برای ۸۳۸ راس طبق قانون کتاب نظام جامع دامپروری بصورت جدول ذیل می باشد که به مساحت های زیر قسمت قرنطینه و مدیریت و کارگری اضافه می گردد.

جدول ۱۰) مساحت های مورد نیاز پروار بندی

838	ظرفیت	بره پرواری			
		ظرفیت	غیر مسقف	مسقف	ابنیه
1340.8	670.4	838	1.6	0.8	جایگاه بره
0	108.94	838	0	0.13	انبار کنسانتره
0	318.44	838	0	0.38	انبار علوفه
1340.8	1097.78	۸۳۸	1.6	1.31	جمع کل

جدول ۱۱) ساختمان مورد نیاز (هزار ریال)

ردیف	نوع ابنیه	توضیحات	مساحت (متر مربع)	قیمت (مترمربع ریال)	قیمت کل
1	جایگاه مسقف	سقف ایرانیت و دیوار بلوک کف بتن ارتفاع ۳,۵ متر	۶۷۰,۴	۵۰۰۰۰۰۰	۳۳۵۲۰۰۰
2	بهار بند	دارای آخور و آبشخور کف بتن	۱۳۴۰,۸	۵۰۰۰۰۰	۶۷۰۴۰۰
3	انبار کنسانتره	سقف ایرانیت و دیوار بلوک کف بتن ارتفاع ۴,۵ متر	۱۰۸,۹۴	۵۰۰۰۰۰۰	۵۴۴۷۰۰
4	انبار علوفه	دیوار بلوک کف بتن ارتفاع ۶ متر	۳۱۸,۴۴	۵۰۰۰۰۰۰	۱۵۹۲۲۰۰
6	مدیریت و کارگری	سقف آهن، کف موزاییک دیواره ها گچ زده	۱۲۰	۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰
۷	حوضچه ضد عفونی	عرض ۳ و طول ۳ متر عمق ۱۰	۹	۲۵۰۰۰۰۰	۲۲۵۰۰
۸	قرنطینه و درمانگاه		۲۰	۴۵۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰
۹	هزینه پیش بینی نشده	۵ درصد			۳۷۳۵۹۰
۱۰		جمع			۷۸۴۵۳۹۰

مساحت قسمت های مورد نیاز جهت پروار بندی بر اساس کتاب نظام دامپروری برآورد گردیده است.

ج) تاسیسات

جهت تامین آب مورد نیاز از آب لوله کشی چاه تامین خواهد شد. برق مورد نیاز طرح نیز از شبکه سراسری پس از اخذ مجوز و خرید امتیاز تامین خواهد گردید.

جدول ۱۲) هزینه تاسیسات (هزار ریال)

ردیف	موضوع	تعداد	مشخصات	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (هزارریال)
۱	حفر چاه	۱	حفر چاه با لوله کشی و پمپ	۴۰۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰۰
۲	اشتراک برق و سیم کشی	۱	امتیاز و نصب ترانس و سیم کشی	۷۵۰۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰۰
۳	اجرای کابل کشی برق	۱	انتقال و روشنایی مجموعه	۱۵۰۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰۰
۳	پیش بینی نشده		۵ درصد		۶۵۰۰۰
۴			جمع کل		۱۳۶۵۰۰۰

با توجه به عدم نیاز ضروری به برق در زمان قطع آن در واحد های پروار بندی ژنراتور برق اضطراری لحاظ نشده است.

د) تجهیزات

با توجه به اهمیت استفاده از تجهیزات در راستای افزایش بهره وری تولید تجهیزات ذیل بایستی خریداری و در امر پرورش مورد استفاده قرار گیرد

جدول ۱۳) هزینه تجهیزات و وسایل نقلیه

ردیف	موضوع	تعداد	مشخصات	قیمت واحد (ریال)	قیمت کل (هزارریال)
۱	علوفه خرد کن	۱	علوفه خردکن ۵۰۰ کیلویی تکفاز	۷۵۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰
۲	سمپاش و شعله افکن	۱	پشتی و موتوری	۱۵۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰
۳	باسکول	۱	ایرانی	۱۵۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰
۴	فرغون و لوازم دامداری	۱	ایرانی	۲۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰
۵	بخاری نفتی	۴	نفتی	۲۵۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰

مطالعات فنی

۲۱۰۰	۷۰۰۰۰۰	-	۳	بیل / چهار شاخ	۶
۱۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰	۶ کیلویی	۴	کپسول اطفای حریق	۷
۱۲۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰ لیتری	۱	منبع سوخت	۸
۲۶۰۰۰۰	۱۳۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰ لیتری	۲	منبع اب	۹
۱۲۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۰۰	یخچال، اجاق گاز و فرش و تلوزیون و	۱	لوازم اتاق مدیریت	۱۰
۱۹۰۰۰۰۰	۱۹۰۰۰۰۰۰۰	۴۷۵ تک با لوازم	۱	تراکتور	۱۱
۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰۰	سری	۱	تجهیزات دامپزشکی	۱۲
۱۲۹۸۵۵	----	٪۵	----	پیش بینی نشده	۱۳
۲۷۲۶۹۵۵		جمع کل			

جدول (۱۴) خلاصه سرمایه گذاری ثابت

ردیف	شرح	قیمت کل (هزار ریال)
۱	آماده سازی زمین	۳۵۵۹۵۰
۲	هزینه های مطالعاتی قبل از انجام طرح	۱۰۴۰۳۰
۳	ماشین آلات و تجهیزات و وسایل نقلیه	۲۷۲۶۹۵۵
۴	ساختمان	۷۸۴۵۳۹۰
۵	تاسیسات	۱۳۶۵۰۰۰
۶	جمع کل	۱۲۳۹۷۳۲۵

۲) هزینه های جاری

الف) خوراک مصرفی

ویژگی و خصوصیات جیره بره پرواری:

جیره عبارت است از مقدار معینی از خوراک که در طی روز جهت وزن گیری و تأمین احتیاجات انرژی و... در دسترس دام قرار می گیرد. به طور کلی جیره بره پرواری بایستی دارای خصوصیات زیر باشد:

- از نظر اقتصادی مقرون به صرفه باشد.
- توانایی در برآورده کردن احتیاجات دام.
- در دسترس بودن منابع جیره.
- خوش خوراک بودن جیره.
- قابلیت هضم بالا.
- توانایی در افزایش وزن بره.
- عدم اختلالات متابولیکی از جمله اسیدوز و بیماری های گوارشی.

خوراک مورد استفاده در جیره بره پرواری:

منابع خوراک مورد استفاده در جیره بره پرواری کشور، از دو بخش مرتع و غیر مرتع تأمین می گردد. منابع خوراک در بخش مرتع شامل: علوفه های مرتع، جنگل ها و بیابان ها است، منابع خوراک غیر مرتع هم شامل: گیاهان علوفه ای، محصولات زراعی و باغی، مواد متراکم محصولات فرعی کارخانجات و ... است.

مهم ترین اقلام خوراکی که در جیره بره پرواری مورد استفاده قرار می گیرند:

- ۱- علوفه: شامل یونجه، شبدر، کاه و سیلو (سیلوی ذرت و غیره)؛ که در این بخش، یونجه به عنوان مهم ترین علوفه مورد استفاده در جیره بره پرواری است.
- ۲- کنسانتره: شامل انواع دانه ها (جو، گندم و...) انواع کنجاله ها (کنجاله سویا، تخم پنبه، آفتابگردان و...)، انواع تفاله (چغندر و نیشکر)، مکمل های معدنی (دی کلسیم فسفات، پودر استخوان سنگ آهک، آجرهای لیسیدنی و نمک)، مکمل ویتامینی پودر خون، پودر پر، پودر ماهی و غیره؛ که در بخش کنسانتره، جو به عنوان بارزترین اقلام خوراکی مورد استفاده جهت رشد در جیره بره پرواری است. از طرفی دیگر می توان اقلامی که در جیره بره پرواری به کار می روند را به دودسته حجیم و غیر حجیم تقسیم بندی کرد: اقلام حجیم شامل علوفه ها (علوفه های مرتع، غلات، حبوبات، یونجه و...) هستند که این گروه از نظر فیبر خام غنی ولی از نظر انرژی و پروتئین فقیر هستند. دسته دوم یعنی اقلام غیر حجیم شامل: شامل مواد متراکم یعنی کنسانتره ها

هستند شامل انواع دانه، کنجاله و... . این دسته از اقلام برعکس دسته اول، میزان فیبر در آن‌ها پایین اما انرژی و پروتئین بالایی دارند.

تنظیم نمودن جیره نویسی بره پرواری:

همان‌طور که در بالا ذکر گردید جیره بره پرواری باید به‌گونه‌ای تنظیم گردد که انرژی و مواد مغذی از قبیل اسیدهای آمینه، مکمل‌های ویتامینی و معدنی موردنیاز دام را برآورد کند. این نوع جیره درواقع متشکل از چندین ماده خوراکی است که بایستی به‌صورت مقدار ماده خشک مصرفی باشد تا بتواند احتیاجات دام پرواری را به مدت ۲۴ ساعت تأمین نماید.

روش‌های تنظیم نمودن جیره بره پرواری:

مطابق مطالب فوق، هدف از جیره متعادل و متوازن تأمین احتیاجات دام است. ابتدا بایستی احتیاجات دام را بر اساس جداول خاصی (همانند جداول NRC,ARC,AFRC و...) با توجه به شرایط بدنی و فیزیکی بره (سن، نژاد، وزن و غیره) استخراج گردد.

جدول ۱۵) جدول احتیاجات غذایی بره پرواری:

انرژی قابل متابولیسم کیلوکالری بر کیلوگرم	پروتئین خام (درصد)	کلسیم (درصد)	فسفر قابل دسترس (درصد)	
۲۲۰۰	۱۳/۵	۰/۳۵	۰/۲۵	ماه اول پرواربندی
۲۱۰۰	۱۳	۰/۳۵	۰/۲۵	ماه دوم پرواربندی
۲۰۰۰	۱۲/۵	۰/۳۵	۰/۲۵	ماه سوم پرواربندی

* دوره پرواربندی معمولاً بین ۹۰ تا ۱۲۰ روز است که معمولاً ۱۰۰ روز در نظر گرفته می‌شود.

در ادامه هزینه جیره بره پرواری در سال ۹۹ برای دوره‌های مختلف پرواربندی با توجه به نمونه جیره تنظیم‌شده محاسبه گردیده است که به شرح زیر است:

۱- هزینه جیره بره پرواری در سال ۹۹ در ماه اول پرواربندی:

جیره‌ای که در ماه اول پرواربندی تنظیم می‌گردد بایستی میزان انرژی و پروتئین بالاتری داشته باشد زیرا بره‌ها در این سنین بیشترین رشد را خواهند داشت. این جیره شامل، ۲۲۰۰ کیلوکالری انرژی و ۱۳/۵ درصد پروتئین خام است؛ که بایستی توسط ۱ الی ۱/۵ به‌طور میانگین ۱/۲ کیلوگرم ماده خشک مصرفی تأمین شود، به‌عبارتی دیگر میزان مصرف روزانه خوراک به ازای هر رأس بره ۱/۲ کیلوگرم است. از طرفی دیگر نسبت علوفه به کنسانتره از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، در اوایل دوره پرواربندی نسبت علوفه به کنسانتره ۶۰ به ۴۰ است (۶۰ درصد علوفه و ۴۰ درصد

کنسانتره) به دلیل ضعیف بودن دستگاه گوارش رعایت این نسبت سبب می شود که بره دچار مشکلات گوارشی از جمله اسیدوز نگردهد.

جدول ۱۶) هزینه جیره بره پرواری در سال ۹۹ در ماه اول پرواربندی

ردیف	نوع خوراک	مصرف روزانه خوراک به ازای هر رأس بره (کیلوگرم)	مصرف ۳۰ روزه خوراک به ازای هر رأس بره (کیلوگرم)	قیمت به ازای هر کیلو خوراک (ریال)	هزینه کل (ریال)
۱	سبوس گندم	۰/۰۶	۱/۸	۲۲۰۰۰	۳۹,۶
۲	کاه گندم	۰/۰۱	۰/۳	۱۲۰۰۰	۳,۶
۳	تفاله چغندر	۰/۰۶	۱/۸	۲۲۴۰۰	۴۰,۳
۴	یونجه	۰/۵۹۹۹	۱۷/۹۹۷	۲۴۰۰۰	۴۳۱,۹
۵	جو	۰/۴۶۱۷	۱۳/۸۵۱	۲۵۰۰۰	۳۴۶,۳
۶	کربنات کلسیم	۰/۰۰۸۴	۰/۲۵۲	۱۶۰۰	۰,۴
۷	جمع کل	۱/۲	۳۶		۸۶۲,۱

مطابق جدول فوق، **هزینه جیره بره پرواری در سال ۹۹** در دوره اول پروار ۸۶۲۱۰۰ ریال می باشد.

۲- هزینه جیره پرواری در سال ۹۹ در ماه دوم پرواربندی:

جیره در ماه دوم پرواربندی شامل، ۲۱۰۰ کیلوکالری انرژی و ۱۳ درصد پروتئین خام است که بایستی توسط ۱/۵ کیلوگرم ماده خشک مصرفی تأمین شود یعنی هر رأس بره ۱/۵ کیلوگرم خوراک مصرف کند، این جیره باید توسط علوفه و کنسانتره تنظیم گردد. نسبت علوفه به کنسانتره در این دوره ۵۰ به ۵۰ است (۵۰ درصد علوفه و ۵۰ درصد کنسانتره). همان طور که در مطلب فوق ذکر گردید به دلیل ضعیف بودن دستگاه گوارش بره، تغییر جیره (از علوفه به کنسانتره پرواری) نباید به صورت ناگهانی باشد بلکه بایستی به تدریج صورت گیرد که از آن به دوره عادت پذیری یا تطابق یاد می کنند و معمولاً این دوره بین ۷ تا ۱۴ روز طول می کشد.

جدول ۱۷) هزینه جیره بره پرواری در سال ۹۹ در ماه دوم پرواربندی

ردیف	نوع خوراک	مصرف روزانه خوراک به ازای هر رأس بره (کیلوگرم)	مصرف ۳۰ روزه خوراک به ازای هر رأس بره (کیلوگرم)	قیمت به ازای هر کیلو خوراک (ریال)	هزینه کل (ریال)
۱	سبوس گندم	۰/۱۵۰۰	۴/۵	۲۲۰۰۰	۹۹
۲	کاه گندم	۰/۴۱	۱۲/۳	۱۲۰۰۰	۱۴۷,۶
۳	تفاله چغندر	۰/۰۷۵۰	۲/۲۵	۲۲۴۰۰	۵۰,۴
۴	یونجه	۰/۳۳۱۶	۹/۹۴۸	۲۴۰۰۰	۲۳۸,۸
۵	جو	۰/۵۲۵۰	۱۵/۷۵	۲۵۰۰۰	۳۹۳,۸
۶	کربنات کلسیم	۰/۰۰۸۴	۰/۲۵۲	۱۶۰۰	۰,۴
۷	جمع کل	۱/۵	۴۵		۹۳۰

مطابق جدول فوق، هزینه جیره بره پرواری در سال ۹۹ در دوره دوم پروار ۹۳۰۰۰۰ ریال است.

۳- هزینه جیره بره پرواری در سال ۹۹ در ماه سوم پرواربندی:

جیره در ماه سوم پرواربندی شامل، ۲۰۰۰ کیلوکالری انرژی و ۱۲/۵ درصد پروتئین خام است که بایستی توسط ۲ تا ۲/۲ به طور میانگین ۲ کیلوگرم ماده خشک مصرفی (میزان خوراک مصرفی به ازای هر رأس بره) تأمین شود یعنی هر بره روزانه ۲ کیلوگرم خوراک مصرف کند، این جیره باید توسط علوفه و کنسانتره تنظیم گردد. نسبت علوفه به کنسانتره در این دوره ۴۰ به ۶۰ است (۴۰ درصد علوفه و ۶۰ درصد کنسانتره). در ماه سوم پرواربندی، بره‌ها باید توسط خوراک‌های باارزشی همانند جو تغذیه شوند به همین دلیل مواد کنسانتره ای بیشتر استفاده می‌شود؛ و چون قیمت کنسانتره بره پرواری بالاتر از علوفه است بنابراین قیمت جیره در این دوره نسبت به دو دوره قبل اندکی بالاتر است.

جدول ۱۸) هزینه جیره بره پرواری در سال ۹۹ در ماه سوم پرواربندی

ردیف	نوع خوراک	مصرف روزانه خوراک به ازای هر رأس بره (کیلوگرم)	مصرف * ۴۰ روزه خوراک به ازای هر رأس بره (کیلوگرم)	قیمت به ازای هر کیلو خوراک (ریال)	هزینه کل (هزار ریال)
۱	سبوس گندم	۰/۱۸۰۰	۷,۲	۲۲۰۰۰	۱۵۸,۴
۲	کاه گندم	۰/۵۷۶۶	۲۳,۰۶۴	۱۲۰۰۰	۲۷۶,۸
۳	تفاله چغندر	۰/۱	۴	۲۲۴۰۰	۸۹,۶
۴	یونجه	۰/۲۲۳۴	۸,۹۳۶	۲۴۰۰۰	۲۱۴,۵
۵	جو	۰/۹۱۷۲	۳۶,۶۸۸	۲۵۰۰۰	۹۱۷,۲
۶	کربنات کلسیم	۰/۰۰۲۷	۰,۱۰۸	۱۶۰۰	۰,۲
۷	جمع کل	۲	۷۹,۹۹۶		۱۶۵۶,۷

جدول ۱۹) هزینه و مقدار خوراک مصرفی در یک دوره (هزار ریال)

ردیف	ماه	مقدار مصرف یک بره (kg)	هزینه کل خوراک یک بره (هزار ریال)	مقدار مصرف کل گله (kg)	هزینه کل گله در یک دوره (هزار ریال)
۱	اول	۳۶	۸۶۲,۱	۳۰۱۶۸	۷۲۲۴۴۰
۲	دوم	۴۵	۹۳۰	۳۷۷۱۰	۷۷۹۳۴۰
۳	سوم	۷۹,۹۹۶	۱۶۵۶,۷	۶۷۰۳۶,۶	۱۳۸۸۳۱۵
	جمع کل	۱۶۰,۹۹۶	۳۴۴۸,۸	۱۳۴۹۱۵	۲۸۹۰۰۹۴

کل هزینه خوراک مصرفی گله در یک دوره پرورش ۲۸۹۰۰۹۴۰۰۰ ریال بوده و با توجه به اینکه در یک سال به راحتی می توان در صورت وجود دام سبک در بازار ۳ دوره پرواربندی انجام داد لذا کل هزینه خوراک مصرفی در یک سال ۸۶۷۰۲۸۲۰۰۰ ریال می باشد

جدول ۱۹) هزینه پرسنلی (هزار ریال)

شرح	تعداد	حقوق ماهیانه (ریال)	حقوق سالیانه (هزار ریال)
مدیر طرح	۱	۳۰۰۰۰۰۰	۳۶۰۰۰۰
کارگر	۳	۲۵۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰
دامپزشک پاره وقت	۱	۴۰۰۰۰۰	۴۸۰۰۰
جمع	۵	۱۵۰۰۰۰۰	۱۳۰۸۰۰۰
عیدی و پاداش	معادل دو ماه حقوق ردیف های ۱ و ۲		۲۱۰۰۰۰
بیمه سهم کار فرما	معادل ۲۳ درصد ردیف های ۱ و ۲		۲۸۹۸۰۰
جمع کل			۱۸۰۷۸۰۰

پ) هزینه سوخت و انرژی
جدول ۲۰) هزینه سوخت و انرژی (هزار ریال)

ردیف	شرح	میزان مصرف	واحد	تعداد ساعت کاری در روز	تعداد روز کاری در سال	میزان مصرف سالیانه	هزینه واحد مصرف (ریال)	هزینه مصرف سالیانه (هزار ریال)
۱	برق	۲۵	Kwh	۸	۳۰۰	۶۰۰۰۰	۲۹۳	۱۷۵۸۰
۲	آب	۱۰	مترمکعب/روز	۸	۳۰۰	۳۰۰۰	۴۸۰۰	۱۴۴۰۰
۳	گازوئیل	۱۰	لیتر/روز	۸	۳۰۰	۳۰۰۰	۶۰۰۰	۱۸۰۰۰
جمع کل								۴۹۹۸۰

خرید دام در یک دوره

پس از تکمیل ساختمان ها و تاسیسات و اخذ پروانه بهره برداری نسبت به خرید ۸۳۸ راس بره نر به وزن متوسط ۲۵ تا ۳۰ کیلوگرم اقدام خواهد شد و بره های فوق به مدت ۱۰۰ روز پروار و در وزن ۵۰ تا ۶۰ کیلوگرم روانه کشتارگاه خواهد شد و این کار در طول سال ۳ بار تکرار خواهد شد. بهترین سن برای شروع پرواربندی سن ۴ تا ۵ ماهگی و پایان آن ۸ تا ۹ ماهگی است.

خرید بره های شیری در اوایل تابستان بهتر است زیرا تا زمان پرواربندی سیستم استخوانی شان تکامل بهتری پیدا می کند. در تابستان بره ها قیمت پایین تری دارند و دامدار با هزینه ای کم می تواند گله ای بزرگ تشکیل دهد. بره های شیری به دلیل نژاد، وزن، جثه و منطقه فروش متفاوت قیمت های متفاوتی دارند.

جدول (۲۱) هزینه خرید بره در یک دوره پرورش

شرح	مشخصات	قیمت واحد (ریال)	تعداد	جمع مبلغ (هزار ریال)
بره پرواری	با میانگین وزنی ۲۵ تا ۳۰ کیلوگرم	۱۵۰۰۰۰۰۰	۸۳۸ راس	۱۲۵۷۰۰۰۰

جدول (۲۲) تغییرات گله در هر دوره پرورش

ردیف	درصد تلفات	تعداد در ابتدای دوره (راس)	تعداد در آخر دوره (راس)	تعداد در پایان هر سال (راس)
۱	۲٪	۸۳۸	۸۲۱	۲۴۶۳

جدول ۲۳) بیمه ساختمان ها تاسیسات و ماشین آلات و دام

شرح	مشخصات فنی	میزان ارزش (هزار ریال)	هزینه کل (هزار ریال)
ساختمان و تاسیسات	به نسبت ۳ در هزار ارزش فعلی آنها	۹۲۱۰۳۹۰	۲۷۶۳۱
ماشین آلات	به نسبت ۶ در هزار ارزش فعلی آنها	۲۷۲۶۹۵۵	۱۶۳۶۲
دام	هزینه هر راس ۱۲۰۰۰ ریال	۸۳۸	۱۰۰۵۶
جمع کل			۵۴۰۴۹

ج) استهلاک

با توجه به شرایط آب و هوایی منطقه مقدار ۸۰ درصد ارزش ساختمان و تاسیسات در طی ۳۰ سال و مقدار ۸۰ درصد ارزش تجهیزات در طی ۱۰ سال به عنوان استهلاک محاسبه می گردد.

جدول ۲۴) هزینه استهلاک سالیانه

عنوان	شرح	مبلغ
ساختمان و تاسیسات	۳,۳٪ کل هزینه ساختمانها (۳۰ سال)	۲۴۵۶۱۰
ادوات و ماشین آلات	۱۰٪ کل هزینه ماشین آلات (۱۰ سال)	۲۱۸۱۵۶
جمع کل		۴۳۶۷۶۶

جدول ۲۵) هزینه تعمیرات و نگهداری ساختمان ها تاسیسات و ماشین آلات (هزار ریال)

هزینه کل (هزار ریال)	میزان ارزش (هزار ریال)	مشخصات فنی	تعمیرات و نگهداری ساختمان ها تاسیسات و ماشین آلات
۱۸۴۲۰۸	۹۲۱۰۳۹۰	به نسبت ۲٪ ارزش اولیه آنها	ساختمان و تاسیسات
۸۱۸۰۹	۲۷۲۶۹۵۵	به نسبت ۳٪ ارزش اولیه آنها	ماشین آلات
۲۶۶۰۱۷			جمع کل

ح) بهداشت و واکسیناسیون

جدول ۲۶) هزینه بهداشت و واکسیناسیون (هزار ریال)

هر دوره (هزار ریال)	هزینه هر راس (ریال)	تعداد (راس)	شرح	ردیف
۴۱۹۰۰	۵۰۰۰۰	۸۳۸	دارو و بهداشت	۱
۵۰۲۸۰	۶۰۰۰۰	۸۳۸	واکسیناسیون	۲
۹۲۱۸۰			جمع (هزار ریال)	

جدول (۲۷) کل هزینه های جاری طرح

ردیف	شرح	هزینه یک دوره (هزار ریال)	سالیانه (هزار ریال)
۱	خوراک	۲۸۹۰۰۹۴	۸۶۷۰۲۸۲
۲	پرسنلی	۶۰۲۶۰۰	۱۸۰۷۸۰۰
۳	سوخت و انرژی	۱۶۶۶۰	۴۹۹۸۰
۴	خرید بره	۱۲۵۷۰۰۰۰	۳۷۷۱۰۰۰۰
۵	بیمه	۱۸۰۱۶	۵۴۰۴۹
۶	استهلاک	۱۴۵۵۸۹	۴۳۶۷۶۶
۷	تعمیرات و نگهداری	۸۸۶۷۲	۲۶۶۰۱۷
۸	بهداشت	۹۲۱۸۰	۲۷۶۵۴۰
	جمع هزینه های جاری طرح (هزار ریال)	۱۶۴۲۳۸۱۱	۴۹۲۷۱۴۳۴

سرمایه در گردش

سرمایه در گردش طرح طبق جدول فوق برای یک دوره پرورش به میزان ۱۶۴۲۳۸۱۱۰۰۰ ریال برآورد می شود.

۳- تولیدات طرح

تولیدات حاصل از پرورش بره پرواری را می توان در سه قسمت وزن زنده و کود تولیدی و خسارت بیمه محاسبه نمود. مقدار افزایش وزن روزانه در بره های پرواری ۳۵۰ گرم در روز محاسبه شده که با توجه به دوره پرورش ۱۰۰ روزه هر بره در طول مدت پرورش حدود ۳۵ کیلوگرم افزایش وزن خواهد داشت که با احتساب وزن خرید (۲۵ کیلوگرم) بره ها در وزن ۶۰ کیلوگرم روانه کشتارگاه خواهند شد.

قیمت هر کیلوگرم وزن زنده در زمان فروش ۴۱۰۰۰۰ ریال محاسبه شده است.

مقدار کود تولیدی ۳۰ درصد خوراک مصرفی محاسبه شده است.

جدول ۲۸) تولیدات طرح (هزار ریال)

ردیف	شرح	واحد	مقدار در دوره	ارزش واحد (ریال)	ارزش یک دوره (هزار ریال)	ارزش کل سال (هزار ریال)
۱	گوشت (وزن)	کیلوگرم	۴۹۲۶۰	۴۱۰۰۰۰	۲۰۱۹۶۶۰۰	۶۰۵۸۹۸۰۰
۲	کود دامی	تن	۴۰	۱۵۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰
۳	بیمه	کیلوگرم	۶۸۰	۲۰۰۰۰۰	۱۳۶۰۰۰	۴۰۸۰۰۰
		جمع کل			۲۰۳۹۲۶۰۰	۶۱۱۷۷۸۰۰

جدول ۲۹: پیش‌بینی برنامه زمان‌بندی اجرای طرح

شرح	سال ۹۹							سال ۱۴۰۰												
	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	
انجام مطالعات سرمایه‌گذاری																				
کسب مجوزهای لازم و اقدام برای تأمین مالی طرح																				
عملیات ساختمانی (زمین، محوطه، ساختمان)																				
سفارش و خرید تجهیزات																				
تأسیسات																				
لوازم کارگاهی																				
وسائط نقلیه																				
لوازم اداری و خدماتی																				
تأخیرهای پیش‌بینی نشده																				
دریافت بهره برداری																				
استخدام و آموزش کارکنان																				
شروع فعالیت پروار بندی																				

فصل سوم

مطالعات اقتصادی

داده های بدست آمده در بخش مطالعات بازار و مطالعات فنی به عنوان ورودی بخش اقتصادی مورد استفاده قرار خواهند گرفت. در این بخش چکیده مطالعات و بررسی های صورت گرفته در قالب جداول مربوطه و به صورت کمی بیان شده و ارزیابی اقتصادی طرح بر اساس مفروضات مستخرج از مطالعات فنی و مطالعات بازار صورت خواهد پذیرفت.

جدول (۳۰) جدول سرمایه گذاری و منابع تامین آن

عنوان	سهام بانک (٪۸۰)	سهام مجری (٪۲۰)	جمع کل
سرمایه ثابت	۹۹۱۷۸۶۰	۲۴۷۹۴۶۵	۱۲۳۹۷۳۲۵
سرمایه در گردش	۱۳۱۳۹۰۴۹	۳۲۸۴۷۶۲	۱۶۴۲۳۸۱۱
جمع کل	۲۳۰۵۶۹۰۹	۵۷۶۴۲۲۷	۲۸۸۲۱۱۳۶

سهام بانک در تامین منابع مالی پروژه ۸۰ درصد و سهام متقاضی ۲۰ درصد در نظر گرفته شده است.

جدول (۳۱) جدول بازپرداخت تسهیلات بانکی

سال	زمان پرداخت	اصل	اقساط	کارمزد	جمع	جمع کل
اول	۶ ماهه اول	۹۹۱۷۸۶۰	۹۹۱۷۸۶	۲۹۷۵۳۶	۱۲۸۹۳۲۲	۲۵۴۸۸۹۰
	۶ ماهه دوم	۸۹۲۶۰۷۴	۹۹۱۷۸۶	۲۶۷۷۸۲	۱۲۵۹۵۶۸	
دوم	۶ ماهه اول	۷۹۳۴۲۸۸	۹۹۱۷۸۶	۲۳۸۰۲۹	۱۲۲۹۸۱۵	۲۴۲۹۸۷۵,۷
	۶ ماهه دوم	۶۹۴۲۵۰۲	۹۹۱۷۸۶	۲۰۸۲۷۵	۱۲۰۰۰۶۱	
سوم	۶ ماهه اول	۵۹۵۰۷۱۶	۹۹۱۷۸۶	۱۷۸۵۲۱	۱۱۷۰۳۰۷	۲۳۱۰۸۶۱,۴
	۶ ماهه دوم	۴۹۵۸۹۳۰	۹۹۱۷۸۶	۱۴۸۷۶۸	۱۱۴۰۵۵۴	
چهارم	۶ ماهه اول	۳۹۶۷۱۴۴	۹۹۱۷۸۶	۱۱۹۰۱۴	۱۱۱۰۸۰۰	۲۱۹۱۸۴۷,۱
	۶ ماهه دوم	۲۹۷۵۳۵۸	۹۹۱۷۸۶	۸۹۲۶۱	۱۰۸۱۰۴۷	
پنجم	۶ ماهه اول	۱۹۸۳۵۷۲	۹۹۱۷۸۶	۵۹۵۰۷	۱۰۵۱۲۹۳	۲۰۷۲۸۳۲,۷
	۶ ماهه دوم	۹۹۱۷۸۶	۹۹۱۷۸۶	۲۹۷۵۴	۱۰۲۱۵۴۰	

تسهیلات ثابت سرمایه ای مورد نیاز طرح به مبلغ ۹۹۱۷۸۶۰۰۰۰ ریال از طریق تسهیلات بانکی تامین شده و مقدار

سود این تسهیلات ۶ درصد و با بازپرداخت ۵ ساله در اقساط مساوی محاسبه گردیده است

سود تسهیلات گردش (۱۳۱۳۹۰۴۹۰۰۰ ریال) بصورت ۶ درصد و با بازپرداخت یک ساله محاسبه شده است که میزان

سود سالیانه آن ۷۸۸۳۴۲۹۲۸ ریال خواهد بود

جدول (۳۲) سود و زیان طرح

سال ۵	سال ۴	سال ۳	سال ۲	سال ۱	شرح
۶۱۱۷۷۸۰۰	۶۱۱۷۷۸۰۰	۶۱۱۷۷۸۰۰	۶۱۱۷۷۸۰۰	۶۱،۱۷۷،۸۰۰	درآمد سالیانه
۴۹۲۷۱۴۳۴	۴۹۲۷۱۴۳۴	۴۹۲۷۱۴۳۴	۴۹۲۷۱۴۳۴	۴۹،۲۷۱،۴۳۴	هزینه جاری سالانه
۱۱۹۰۶۳۶۶	۱۱۹۰۶۳۶۶	۱۱۹۰۶۳۶۶	۱۱۹۰۶۳۶۶	۱۱۹۰۶۳۶۶	سود ناخالص
۲۸۶۱۱۷۶	۲۹۸۰۱۹۰	۳۰۹۹۲۰۴	۳۲۱۸۲۱۹	۳۳۳۷۲۳۳	کسر سود واقساط
۹۰۴۵۱۹۰	۸۹۲۶۱۷۶	۸۸۰۷۱۶۲	۸۶۸۸۱۴۷	۸۵۶۹۱۳۳	سود خالص

جدول فوق نشان می دهد طرح فوق از همان سال اول دارای سوددهی مناسب بوده و تسهیلات سرمایه ای در طی ۱۷ ماه قابل برگشت خواهد بود.

جدول (۳۳) نقطه سربه سر در ۱۰۰ درصد تولید

هزینه کل	هزینه ثابت		هزینه متغیر		شرح
	درصد	مبلغ	درصد	مبلغ	
۴۶۳۸۰۲۸۲	۰	۰	۱	۴۶۳۸۰۲۸۲	مواد اولیه
۱۸۰۷۸۰۰	۱	۱۱۷۵۰۷۰	۰	۶۳۲۷۳۰	حقوق دستمزد
۴۹۹۸۰	۰	۹۹۹۶	۱	۳۹۹۸۴	هزینه انرژی (آب، برق و سوخت)
۲۶۶۰۱۷	۰	۵۳۲۰۳	۱	۲۱۲۸۱۴	تعمیرات و نگهداری
۱۲۲۳۵۵۶	۰	۰	۱	۱۲۲۳۵۵۶	اداری و فروش
۴۳۶۷۶۶	۱	۴۳۶۷۶۶	۰	۰	هزینه استهلاک
۵۴۰۴۹	۱	۵۴۰۴۹	۰	۰	بیمه
۲۵۰۰۰۰	۱	۲۵۰۰۰۰	۰	۰	استهلاک قبل از بهره برداری
۵۰۴۶۸۴۵۰		۱۹۷۹۰۸۴		۴۸۴۸۹۳۶۶	

$$\frac{1979084}{61177800 - 48489366} * 100 = 15/56$$

درصد فروش در نقطه سربه سر

نرخ بازده داخلی IRR

گردش وجوه نقد	سال
-12397325	0
11906366	1
11906366	2
11906366	3
11906366	4
11906366	5
۱۳۱%	IRR نرخ بازده داخلی

NPV ارزش خالص فعلی

سال	خالص گردش وجوه نقد	P/F
۰	-12397325	1
۱	11906366	0.9091
۲	11906366	0.8264
۳	11906366	0.7513
۴	11906366	0.683
۵	11906366	0.6209
	32736136.6	NPV

دوره بازگشت سرمایه

$$\frac{12397325}{8807162} = 1/41$$

سرمایه گذاری ثابت طرح

سود ویژه

نرخ بازگشت سرمایه

$$\frac{\text{سود ویژه}}{\text{سرمایه گذاری ثابت طرح}} = 71\%$$

سود ویژه	۸۸۰۷۱۶۲	
سرمایه گذاری ثابت طرح	۱۲۳۹۷۳۲۵	

جمع بندی و نتیجه گیری

با توجه به سوددهی بالای طرح و از طرفی وجود نیروی انسانی ماهر در منطقه اجرای چنین طرح هایی زمینه اشتغال جوانان و کارشناسان را در منطقه فراهم خواهد نمود

پیوستہا